Nr. 111 (15.190). Lwów, środa 17. maja 1939. Rok LX.
Ч. 111 (15.190). Львів, середа 17. травня 1939. Рік LX.
Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
" Банку Чеських Леґіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . . 15.00 "
піврічно . . . . 30.00 "
річно . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Українські Виборці!

Не зважаючи на всі дотеперішні труднощі, від виборів не відступаємо. Тому будьмо готові до масової участи в голосуванні дня 2.. травня ц. р.!

Вже 21. ц. м. підпишуть італійсько-німецький союз.

БЕРЛІН, ПАТ. ТУТ КРУЖЛЯЮТЬ ПОГОЛОСКИ, ЩО МІНІСТЕР ЧЯНО ПРИЇДЕ ДО БЕРЛІНА І ПОЛІТИЧНО-ВІЙСЬКОВИЙ СОЮЗ МІЖ ІТАЛІЄЮ ТА НІМЕЧЧИНОЮ ПІДПИШУТЬ 21. Ц. М.

За негайну розвязку конфлікту з хорватами

БІЛГОРОД, ПАТ. На сходинах молоді, що належить до партії югославянського радикального обєднання дравської бановини, що відбулися в місті Целіє, виголосив обширну промову предсідник сенату і визначний словінський політик д-р Корошец, який порушив між іншим внутрішні справи Югославії. Промовець ствердив, що розмови між прем. Цветковічем і провідником хорватів д-ром Мачеком на тему майбутньої організації югославянської держави мають велике значіння. З оптимізмом слід дивитися на розвязку цих справ. Якщо виринають труднощі, не слід цьому дивуватися ні лякатися. Вже мабуть незадовго буде управильнений комплекс важких до розвязки справ, що їх не можна було розвязати за 20 років.

Слід згадати, що д-р Корошец уже вдруге забирає в останньому часі голос на тему порозуміння з хорватами. Політичні кола запевняють, що офіційні кола вважають особи словінського політика, незаанґажованого безпосередньо у спорі з хорватами, до приспішення розвязки цієї складної внутрішньої проблеми.

—o—

Великий успіх французького уряду.

ПАРИЖ, ПАТ. В понеділок 15. ц. м. оголошено підписку 5-відсоткової внутрішньої позички на 6 міліярдів франків. Кілька хвилин по 12-ій міністерство фінансів оголосило комунікат, що позичка зовсім покрита. У звязку з тим підкреслює „Інформасіон", що дальша підписка облігацій позички, якої остаточний речинець минає щойно 23. травня, буде призначена зовсім на конверсію дотеперішніх короткоречинцевих позичок. Успіх внутрішньої позички має тимбільше значіння, що дав змогу вповні покрити довг з титулу емітованих 6-місячних скарбових бонів, річних бонів автономічної каси національної оборони і 1,5-літнього 2-літніх бонів національної оборони. Позичка, поза придбанням для державного скарбу готівки в сумі 6 міліярдів франків, дасть змогу сконвертувати інші короткоречинцеві довги. Вістка про такий поважний успіх позички викликала дуже додатнє враження на біржі. У фінансових колах надіялись успіху позички, але не сподівалися, що підписка покриє позичку вже до полудня першого дн.

Становище Польщі і Румунії до договору з СССР.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Прем. Чемберлен відповідаючи на інтерпеляцію чи Польща і Румунія зголосили якінебудь завваги проти договору про взаїмну допомогу між В. Британією і СССР, заявив: Поглядів польського і румунського уряду не висловлено формально, але їх загальне становище до переговорів британського уряду зі совітським урядом відоме наслідком візит, що їх склали закордонні міністри Польщі і Румунії В. Британії та шляхом дипльоматичних контактів. **Невідповідне було б виявляти таким чином висловлені погляди ще й тому, що недавні візити заступника комісаря закордонних справ СССР. в Букарешті і в Варшаві дали нагоду до виміни поглядів у цій справі між представником совітського уряду та урядом Румунії і Польщі**

ТАЄМНИЙ ЛЕТ ДВОХ НІМЕЦЬКИХ ЛІТАКІВ.

АМСТЕРДАМ, ПАТ. В понеділок пополудні на голяндській території осіли два німецькі літаки. Поліція затримала оба літаки і летунів до диспозиції військової влади, що вже слідство. Летуни заявляють, що заблукали

Конфіската „Діла".

Вчорашнє (110) число „Діла" підпало конфіскаті за (подаємо, як у рішенні львівського городського староства) статтю п. н. „Чи український часопис для дітей може пролізти крізь шкільне ігольне вухо?" від слів: „Коли „Світ Дитини"... до слів: „...передплатників". Конфіскаті підпали не цілі 3 рядки. Поліція забрала ввесь видрукований наклад. Ми видали другий наклад.

Швеція з поспіхом зброїться.

СТОКГОЛЬМ, ПАТ. Обі палати парляменту приняли всі урядові законопроекти у справі зміцнення оборони держави. Сенат приняв згадані законопроекти більшістю 89 голосів проти 37, палата послів більшістю 138 голосів проти 39.

В понеділок відбулося велике віче молоді заходом соціялістичної партії у справі оборони держави. На віче прибув між ін. прем. Гансон, міністр оборони і представники вищої військової влади. Промовці взивали скоординувати зусилля, щоби зміцнити оборону держави у звязку з теперішнім міжнароднім положенням. У цих зусиллях повинні взяти участь всі громадяни без ріжниці політичних поглядів.

Цього року вперше від багатьох років число кандидатів до шведських старшинських шкіл воєнної маринарки перевищило число вільних місць.

ПАРИЖ, ПАТ. Міністр маринарки Кампінчі приняв у понеділок шведського князя Бертіля, який покидає Париж. Кн. Бертіль, внук короля Густава V, був в останніх трьох роках заступником морського аташе Швеції в Парижі

Анґлія годиться на посередництво Ватикану

ЛЬОНДОН, ПАТ. Недавні розмови апостольського делегата у В. Британії монсіньора Джофрея з мін. Галіфаксом і погляди Ватикану на справу мира були предметом інтерпеляцій в палаті громад. Відповідаючи на ці питання віцемін. Батлер заявив: Не маю що сказати в цій справі. Св. Отець не висував ніяких формальних пропозицій. Одначе можу запевнити палату, що британійський уряд поставиться найприхильніше до всіх кроків, що на думку св. Отця можна б з користю поробити в інтересі світового мира.

На питання одного з послів Лейбур Парті чи британійський уряд був у контакті з Ватиканом у справі цих здогадних пропозицій та чи можливі такі контакти віцемін. Балер відповів: Ми були б тоді зацікавлені, якби знали якінебудь думки від св. Отця, але св. Отець не висував ніяких думок.

„Нова тактика диктаторів".

ПАРИЖ, ПАТ. Дипльоматичний редактор „Інтарнсіжан"-у у статті „Нова тактика диктаторів" підкреслює з натиском, що давніше демократії виголошували промови, а диктатори діяли: тепер диктатори говорять, а демократичні держави діють. Ініціятива перейшла в їх руки. Підписання англійсько-турецького договору, за яким у найближчих днях прийде підписання французько-турецького договору, припинило дефінітивно натиск Німеччини та Італії у полуднево східнім напрямі. Німецька преса говорить в останньому часі дуже спокійним тоном під адресою Польщі. Демократії, які бажають лише миру, міркують що не слід спинюватися на передишці, але треба створити постійну еру спокою.

Анґлія признала Словаччину де факто.

ЛЬОНДОН, ПАТ. На інтерпеляцію чи британійський уряд задумує признати Словаччину як незалежну державу віцемін. Батлер відповів: Щоб улекшити вдержання нормальних взаємин словацький уряд признав британійського консуля як консуля Й. К. В. для Словаччини. Словацький уряд повідомлено, що цей крок Анґлія уважає однозначним з признанням Словаччини де факто.

—o—

Коней кують, жаба ногу наставляє...

Львів, 15. травня 1939.

Галицькі москвофіли оголосили широку „декларацію", „посвященну современному международному положенію". Одночасно подано спершу коротку вістку про „заседаніе расширеннаво Центральнаво Совета Русской Селянской Організації", — потім „реч председателя" тої організації, п. Хиляка, врешті у кількох числах — подрібний звіт з отого „заседанія". Якщо йде про матеріял для газети — то ним така газета, як „Русскій Голос", очевидно не могла знехтувати: просимо взяти якінебудь два-три числа „Русского Голосу" в руки та подумати, який клопіт для його Редакції призбірати щоденно матеріялу бодай на тих її 4 сторінки друку! Які внутрішні проблеми (суспільні, культурні, господарські), які організаційно-конструктивні пляни, які творчі ідеї має порушувати та газета?! Ще добре, коли хтось зачепить москвофілів та полемізує з ними: це для них рай, це найкращий дарунок для „Русского Голосу", який — без огляду на тон полеміки та її аргументи — вдячний за доставу матеріялу, теми. Але й отих, що ними цікавляться та про них пишуть — щораз менше. Хіба ось-так, як ми нині: як радше веселим, ніж поважним предметом міркувань.

Просимо тільки подумати: у часах, коли світ нетерпляче вичікує промов Гітлера, Чемберлена, Мусолінія, Бека, Даляліє — забірають грімкий голос також і наші москвофіли! Який історичний момент — і яка історична роля галицьких москвофілів та яке історичне значіння тієї „декларації"! Мабуть справді важко знайти інший подібний документ меґальоманії, полученої з типово „малорусским" крутійством та забріханістю, як ота „заява" наших землячків.

Маємо там усе, чого душа запрагне: і вірність ідеї „національно-культурнаво единства всех русскіх племйон, как единой русской нації", і повну та без застережень однозгідність з польськими державницькими інтересами, і пропаганду славянофільства, і сльозу над долею Закарпаття, і атаку на українців, і оборону „русскости" перед німцями, і заповідь леґальної боротьби, і урочисту заяву, що „як раніш, так і тепер та на будуче не будемо керуватися ніякими мотивами, що виходять від чужих посторонніх чинників". Це останнє — найкапітальніша заява: це просто революція для всіх істориків москвофільського руху! Очевидно: це річ відповідної інтерпретації, хто кого вважає „чужим посторонним чинником", бо дійсно — беручи під увагу поклони в усі можливі сторони — найріжнородніші чинники є „свої".

Блеф та „сделки" на коротку мету були завжди спеціяльністю того гуртка людей, який — вивансувавши у статистиці на окрему півтораміліонову націю — виступає назверх уже не тільки в ролі „160-ти міліонів русских" від Білого по Чорне Море та від Балтику по Тихий Океан, але і в імені поважного числом автохтонного населення. Очевидно, свою питому вартість завжди зберігає стара зброя: жонґлювання термінольоґією, яка для кожного партнера є інша, — для ґен. Денікіна це еліта „8-ми міліонів русских у Польщі", для поляків це „поржондні русіні", у розмовах з українцями — це скромна партія з того самого етнічного пня та лиш з іншою політичною (чи може лише культурною) орієнтацією...

Блеф завжди має свою вартість для тих, які не знають правди, блефу завжди послухають також ті, які — хоч і правду знають — хотять у нього вірити, бо це їм вигідно з їхньої політичної калькуляції. І тому завжди знайдеться такий інж. Вл. Снядовський, який на сторінках „Веку Нового" буде захоплюватися меґальоманією та хитрунством отого невеличкого гуртка москвофілів, як „енунціяцією величезного відламу братнього народу". Послухаймо, як в очах отого новонародженого спеца від національних справ виглядають наші москвофіли: „Мусимо (пише п. Снядовський) високо шанувати відозву ретельних русинів, тих відвічних спадкоємців рускої землі в границях Річипосполитої та переємників воєводи Киселя і інш., яких прабатьки кликали з козацьких таборів: „пускай батьку з ляхами уміpати" — і стільки століть рамя об рамя боронили з нашими батьками спільної батьківщини. Ми, поляки, повинні сердечно стиснути простягнену долоню русинів і кликати по давньому: „мир вам братя!" Усі комбатантські організації — стрільци, соколи, союзи резервістів і т. д. повинні у постановах своїх управ та в прилюдних заявах висловитися за тим, що приймаємо подану нам руку братнього руского народу з такою сердечністю і щирим серцем, з яким вони її нам простягнули, і то без ніяких застрежень..."

Уявляємо собі міну редакторів „Русского Ґолоса", які читали ті ельокубрації п. Снядовського, ба навіть деяких членів редакції „Веку Нового", які в цій матерії непогано орієнтуються. Скільки нісенітниць може помістити папір у нечисленних рядках! Галицькі москвофіли, які по нинішній день признають національну спільноту з москалями, — спадкоємцями заповіту Киселя, який в історичній українській дилемі „Польща чи Росія" не тільки відкинув Росію, але утотожнив взагалі інтереси довіреного йому наддніпрянського воєвідства з Польщею! Адам Кисіль з першої половини XVII. ст., брацлавський, потім київський воєвода з часів першого повстання Хмельницького, — і галицькі москвофіли, для яких переяславський пакт Хмельницького з Московщиною є не тільки політичним дороговказом, але просто символом політичної мудрости українців, мешканців „юга Россії"! І „Мир вам братя" Гушалевича — як пісня приємна для москвофілів! І приязні резолюції польських комбатантських організацій для табору, в якому члени кол. денікінської армії є найбільшими героями! До чого можна добалакатись у своїй іґнорацції!...

Очевидно, такі відгуки москвофільської декларації мають — як і сама декларація веселий характер. Річ не в арґументації, річ не у славянському пустословію, під яким уже нераз треба було розуміти зовсім щось інше, ніж любов до славянських народів, — річ не в підкреслюванні своєї 105%-ої льояльности, якої зовсім не хочемо оспорювати. Річ у тім, що є у світі люди, які ніколи, серед ніяких обставин, не мають почуття міри та звичайної примітивної пристойности. Чи личить пхатися туди, де йдуть справді великі події, де рішається доля народів, держав — пхатися з фікцією своєї поваги та з блефом свого окремішного іствування?! Чи личить жабі підставляти ногу там, де коней кують?!

ік.

Про обрізані штани і пеховий медовий місяць.

ДЕЩО З СЕРІЇ ПАРЛЯМЕНТАРНИХ СМІХОВИНОК.

Варшава, 10. травня.

Жалоби і нарікання на т. н. адміністрацію належать, зокрема в огірковому сезоні, якого, здається, в цьому році не буде — до найбільш улюблених тем багатьох редакцій, що не занедбують порушувати найпекучіші болячки своїх читачів. Бідна т. н. адміністрація, чи — як кажуть деякі — бюрократія має багатьох ворогів навіть між самими своїми членами-урядовцями. Усі люблять — як то кажуть — на ній пси вішати. Хоч буває також інакше. Своєрідну сензацію викликала нпр. у Варшаві така історія: Жиє тут і працює славний проф. Ендельман, відомий фільософ сучасних державних доктрин, що саме тепер закінчує свою, як кажуть, незвичайно цікаву книжку про прелімінарії нового Версаю. В одному моменті професор — як подає варшавська „Політика" — мусів відірвати своє зацікавлення проблемами структури державного ладу в Японії, щоб занятися домашніми клопотами. Влада покарала пана професора за проволоку в будові одної інституції загального вжитку, признавши, що істнуючий її двійник у підміській садибі професора не відповідає вимогам модернізації. Професор пішов за помічю до впливових. Пан воєвода радів з гостини визначного вченого й охоче допоміг його турботам: подзвонив до старости. Авдієнція у старости тревала чверть години. Не могла вона дійти до кінця, бо за той час що хвилини дзвонив телефон від начальників в анальоґічних справах. Професор зрозумів траґедію державного адміністратора, якому люди зогиджують життя зле збудованими убікаціями. Подякував за охоту помочі, перепросив за турботу, виконав розпорядок першої інстанції і розгрішив адміністрацію.

На жаль, не завжди і не всюди можна адміністрації подарувати її прогріхи так, як зробив це варшавський фільософ. Розкажемо власне про три факти, що про них оповідають у кулюарах сойму. Факти трохи веселі, а трохи сумні. Не сумніваємося, що відповідні чинники ними зацікавляться у відповідний спосіб. Покищо коротенько передамо їх нашим читачам:

Перше: Волинські українські і польські посли з немалим здивуванням оповідають про дивну практику в деяких волостях на Луччині. Функціонарі публичної безпеки закликають там від якогось часу до себе сільських хлопців, що ходять у коротких штанах та чоботах і обтинають їм їхні „пумпи", що мають буцімто нагадувати козацькі шаравари. При нагоді списують персоналії. Як зачуваємо, в справі отої „стандаризації штанів" на Волині має бути внесений окремий протест до відповідних чинників, хоч ми... не сумніваємося, що та ціла „стандаризація" — це просто якийсь „трік" кравців та продавців матеріялів на штани.

Друге: Посол **Навроцький** має клопіт у справі одної інтервенції. Справаніби проста, а скомплікована. Історія її така: 25. листопада 1938. р. село **Мала Верхомля** біля Лімниці гуло від музик, справляючи весілля вродливої дівчини **Ольги Дробинської,** власнички 5-ох моргів поля. Дівчина виходила замуж за 25-літнього **Івана Суходольського,** родом зі Шляхтової. Молодий приставав до дружини. Одначе не знав бідолаха, що вже 23. листопада підписали для нього наказ виселення з Верхомлі. Весільна ніч — ніч, в якій обовязує щасливе ius primae noctis, коротка. Не встигла вона промайнути, а тут молодому доручують наказ. Молодий не хотів зрікатися щастя, негайно вніс законний рекурс. Помогло, але на дуже коротко. Молодого чоловіка відставили до Шляхтової, записали кару, дарма, що відклик пішов аж до п. воєводи. На кінець усього ще й п. міністр матиме клопіт, бо справа скомплікувалася. Суходольський десь сховався, жінка плаче перелякана, посол має турботу, а час не стоїть, медовий місяць минає, як усе на світі!

Третє: Коротка вістка, яких безліч насилають провінціональні, ну, скажім — графомани до редакцій, до послів, а про яку зрештою можна буде хіба довідатися з цікаво редаґованої шляхотської **„Побудки".** Діялося це в Самборі. Один з відомих з великої автореклями діячів популярного „Союзу Шляхти Заґродової", промовляючи на вічу, закликав приявне польське громадянство під жадним оглядом не купувати нічого в жидівських крамницях. **А далі:** борони Боже, купувати щось в українців! Колиж нема іншого виходу, тоді радив купувати радше у жидів, бо **„як краще — повчав — купити у жида, як в українця".**

Донедавна співали у Варшаві таку пісеньку, з якої, зрозуміло, жиди собі нічого не робили, знаючи, що в Польщі й так їм дуже добре:

Не купуй у жида,
Тилько у своеґо,
То випендзіш од нас
Жида патлатеґо...

Відтепер — хіба — ця пісенька піддана відповідній травестації, ось хочби такій:

Як маш купіць у Івана,
То куп лепей в Мошка!
Бендзе Мошек рад і весул
І ми, шляхта, трошка...

На марґінесі цієї нашої забави з поміччю запевнюємо п. посла **Зоммерштайна,** що не маємо наміру проповідувати гасла антисемітизму серед українців, чи вчити тої штуки польських жидофобів. Хочемо лише звернути кому слід увагу на потребу деякої льоґіки навіть у модних автаркічних гаслах

КТВ

Литовський сойм збереться на надзвичайну сесію?

КОЛИШНІЙ ПРЕМІЄР ЛИТВИ О. МІРОНАС ПОКИДАЄ ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ

КОВНО, ПАТ. Як говорять у литовських урядових колах, в літі — мабуть у червні — збереться надзвичайна сесія литовського сойму щоб розглянути новий буджет.

КОВНО, АТЕ. Як подають з добре поінформованих джерел, о. Міронас рішив покинути політичне життя і виключно посвятитися душпастирській праці. Ковенська консисторія застановляється, яку парохію дати йому.

—o—

Загальні Збори Видавничої С-ки „Діло“

Загальні Збори Видавничої Спілки „Діло“ у Львові відбулися 12. ц. м. пополудні в льокалі Редакції „Діла“ при участи 41 членів. Збори отворив голова Надзірної Ради Спілки д-р **Дмитро Левицький**, що привитав приявних і потім присвятив теплу згадку помершим у діловому році членам Спілки: д-рові Лесеві Кульчицькому, проф. д-рові Степанові Смаль-Стоцькому, нот. Володимирові Левицькому та інж. Романові Шеховичеві. Память померших ушанували приявні повстанням з місць. Провід Зборів за згодою приявних обняв голова Надзірної Ради, що на секретаря Зборів покликав ред. д-ра І. Німчука.

Звідомлення з фінансової діяльности Спілки виголосив один з її директорів, **о. крил. Д. Лопатинський.** Тому, що всі члени дістали тиждень наперед рахункове звідомлення, о. Лопатинський перейшов тільки найважніші його позиції та загально поінформував про стан Спілки, зазначуючи, що минулий діловий рік у Видавництві зазначився дальшим зростом передплатників і кольпортажі „Діла“ та зростом впливів з оголошень. Також друкарня принесла дохід. В діловому році сплачено, як і в попередньому році поважну суму зобовязань, так що тепер Спілка, можна сказати, ніяких зобовязань не має. Біляксовий зиск Спілки в звітовому році дав суму 5.882.86 зол.

Після прочитання інж. Несторовичем звідомлення з ревізії, переведеної Ревізійним Союзом Українських Кооператив і після внеску Контрольної Комісії на признання абсолюторії Дирекції і Надзірній Раді, що його поставив менем тої Комісії ред. Н. Таранько, почалася дискусія, в якій забирало слово кільканацять присутніх. Дискусія оберталася головно коло справи спортового тижневика „Змаг“, що його Спілка через постійний недобір, що він приносив, недавно перестала видавати. Позатим порушено в дискусії кілька інших справ.

Після того Збори признали однодушно абсолюторію Дирекції і Надзірній Раді за мин. діловий Рік і на місце вильосованих трьох членів Надз. Ради вибрали тих самих: **д-ра Дмитра Левицького, Михайла Стефанівського і д-ра Михайла Волошина.** Як заступники членів вибрані: **інсп. Володимир Кузьмович, інж. Павло Дурбак і д-р Франц Свістель.** Контрольна Комісія: **Михайло Лазорко, інж. Павло Дурбак і ред. Михайло Таранько.**

З черги прелімінар буджету Спілки на рік 1939 зреферував **дир. Кипріян Білинський.** Потім Збори приняли найвищу суму зобовязань Спілки на 500.000 зол. і 10.000 зол. для одного члена кооперативи.

При точці „Внески і запити“ забирало голос ще кількох учасників, що ставили деякі дезидерати до Управи.

Закінчив Збори заступник Надзірної Ради Спілки **през. д-р Кость Левицький,** який проводив у другій половині зборів, подякою всім приявним за участь та побажанням, щоб цей рік був для Спілки ще кращий, як попередній.

—o—

БРИТІЙСЬКО-ГРЕЦЬКІ НАРАДИ В АТЕНАХ.

АТЕНИ, ПАТ. Провідник британської торговельної місії сер Лейт-Рос відбув у понеділок 15. ц. м. в товаристві британського амбасадора розмову з прем. Метаксасом.

—o—

РУХИ НІМЕЦЬКОЇ ФЛЬОТИ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У понеділок 15. ц. м. коло год. 3. пополудні переплило через канал Ля Манш напроти Кале 6 німецьких торпедовців та один корабель цистерна. Кораблі поплили у східнім напрямі. Всі торпедовці, крім одного, означені порядковими числами.

—o—

ЕСПАНСЬКУ „ДЕФІЛЯДУ ПЕРЕМОГИ“ ЗНОВУ ВІДЛОЖАТЬ?

РИМ, Стефані. Мадридську „дефіляду перемоги“ припізнять мабуть знову на кілька днів. Вона мала відбутись, як відомо, 19. ц. м.

—o—

АНГЛІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ У КАНАДІ.

ОТАВА, ПАТ. Корабель „Емпрес оф Австралія“ з англійською королівською парою минув острів Сен Пієр де Мікельон. Премієр Канади оголосив в понеділок у парляменті, що королівська пара вийде з корабля у Квібек в середу в год. 10-ій передполуднем.

—o—

ПОВОРОТ РЕГЕНТА ПАВЛА З ІТАЛІЇ.

БІЛГОРОД, ПАТ. Князь регент Павло і княжна Ольга приїхали в понеділок вполудне до Любляни вертаючись з Італії. Князь віїхав з дружиною до королівської резиденції у Кране. Міністр закордонних справ Маркович віїхав спеціяльним поїздом до Білгороду

† Павло Ковжун

В понеділок 15. травня ц. р. к. 2 години зполудня помер в Українському Шпиталі у Львові **Павло Максимович Ковжун.** Безпосередньою причиною нежданої катастрофи було запалення легенів, набутих Мистцем підчас останньої поїздки за малярськими роботами до Бучача. Недуга заатакувала виснажений довголітнім шлунковим вередом організм Мистця з такою силою, що нерівна боротьба з нею протрівала всього три дні. Ще минулої пятниці любувалися приятелі та знайомі Ковжуна Його ентузіястичною розмовою на тему монографії про Василя Крижанівського, а вже в понеділок пополудні ті самі приятелі та знайомі готували Його в останню дорогу, фотографували та здіймали посмертню маску з Його обличчя. Відійшов нежданно, згас, а з ним погасло полумя неймовірного укохання й самопожертви для українського мистецтва. Осиротив жінку, двох синів, гурт приятелів і тисячі тих українських громадян, що оцінюючи Його мистецьку творчість і пропагандивно-організаційну працю, розуміють невіджалуваність утрати для української мистецької культури. Від першого свого публичного виступу до моменту, в якому підкосила Його недуга, був творчим і, здавалося незнищальним мотором українського мистецького життя. Сам творив і іншим промощував шляхи, сам вірив і в інших впоював віру у велику місію мистця, організував, пропагував і маніфестував перед своїми і чужими те, що в українському мистецтві вдягало на себе форми творчости, неповторної своєю оригінальністю, сильної та переконливої своїм талантом і самобутністю. Горів мов смолоскип, мов жертовний вогонь, а згас від нежданого подуву, далеко ще не вигорівши до краю. Мав усього 44 роки життя за собою, мав темперамент, муравлину витревалість і незрівняну працездатність; мав талант, мав освіту, був майстер графічного пера й малярської кисти: відчував і розумів образотворчість, як мало хто з Його сучасників; мав велике знання та глибокий досвід за собою, а життя й можливість використати всі ті чинники творчости і праці перед собою. Та смерть раз на Нього затаївшися, не випустила вже жертви своїх кігтів. Сьогодні нема вже Павла Максимовича Ковжуна поміж живими.

Поки зможемо дати повнішу оцінку індивідуальности й заслуг Павла Ковжуна для української культури, пригадаємо кілька дат з Його життя та творчости.

Павло Максимович Ковжун народився 3. жовтня 1896 р. в Овруцькому повіті, на Волині. Виріс на Київщині та в Криму. Вроджений образотворчий талант скерував Покійника до Київської Художньої Школи, де Крюгер, Прахова, Селезньов та Мурашко розкрили перед Ним перші таємниці мистецької творчости. Ковжун учиться малювати, але особливу насолоду відчував при розвязуванні графічних завдань. У київських журналах передвоєнних років, як „Огні“, „Маяк“ та „Дзвін“, появляються перші спроби його графічного пера. Рівночасно пробивається в Нього тяг до організаційної праці. В 1913 р. разом з В. Семенком, організує Ковжун „Футуристичний Малярський Гурток“. Гурток почав видавати свої збірники. В другому з черги появилися графіки Ковжуна: „Місто“, „Вулиця“, „Танго“ й „Пейсаж“. Рівночасно творить Ковжун першу з низки своїх окладинок, для Винниченкового „Федька Халамидника“. Перший публичний виступ Ковжуна на Українській Виставі Картин у Полтаві, стрічається з позитивним відгомоном у мистецькій критиці. На II. виставі Мистців-Киян виставляє Ковжун 15 графік, теж з признанням принятих критикою. В 1914 р. находимо Його шарж у „Последніх Новостях“, а Е. Кузьмін звертає на мистця увагу в „Аполлоні“ з тогож року.

В 1915 р. попадає Ковжун, юнаком, на фронт. В днях революції працює в українських військових частинах, при чому, тим разом, виконує функції редактора пропагандивних українських часописів. Згодом переживає долю й недолю Армії УНР, з якої останками опиняється в 1921 р. у Польщі. Сатирично-гумористичний „Гедз“ у Станиславові й літературно-мистецький журнал „Митуса“ познайомлюють Галичину з графічним мистецтвом Ковжуна. В 1922 році опиняється Павло Ковжун у Львові. З того часу започатковує Він формальний переворот в мистецькому житті Галицько-Волинської Землі та в її графічному й типографічному мистецтві зокрема. Вистане пригадати, чим була обгортка й оформлення галицької книжки й журналу до приходу Ковжуна і чим вона стала з його появою й інтензивним співробітництвом. Здавалося, що на наших очах віджила українська книга з XVI—XVII. віку, коли вона була зразком для цілого неукраїнського Сходу й Півночі і для Заходу, доказом суверенної европейськости української культури. Тут уже не сила перечисляти всього, що зробив Ковжун впродовж свого пятнацятилітнього побуту в Галичині. Вичислимо тільки етапи Його праці. Отже — Гурток Діячів Українського Мистецтва, його боротьба за національне обличчя нашої образотворчости й є поважних репрезентативних вистав. Відтак „АНУМ“ з його XI виставами з журналом „Мистецтво“ й монографіями українських мистців. Потім „Екслібріс“, перша й одинока в нас досі публікація того роду в направду европейському оформленні. Потім живі звязки й виміна цінностей з мистецьким закордоном. Вистави української графіки в Празі, Берліні й Буенос Айрес. Хвиля зацікавлення українським мистецтвом у світі. А між тим незупинна невтомна праця для мистецьких і життєвих буднів. Вліті малювання церков, взимі витрачування останків заробітку й енергії на мистецьку творчість, організацію й пропаганду.

Такий був Павло Максимович Ковжун. Такого вирвала нам невблаганна смерть. Відійшов від нас слідом Василя Крижанівського, Петра Холодного, Олекси Новаківського... Усі Вони разом і кожний з них зокрема був індивідуальністю, як творець. Та Павло Ковжун був не тільки творцем своїх картин і графіки. Він був творцем творів цілої низки мистців, що без нього не так скоро, а може й взагалі не знайшли би свого шляху й місця в українському мистецтві.

Та про це ми ще матимемо змогу й обовязок поговорити ширше, вичерпно. Нинішня трагічна хвилина не дає нам спокійно подумати, зосередитися. Відчуваємо тільки страшний удар, бачимо пустку на місці, де ще кілька днів тому стояв Павло Максимович Ковжун. Хто, коли й у якій мірі цю пустку виповнить собою, не знаємо. Та другого Павла Максимовича Ковжуна вже не буде! Не може бути! На наших очах згасла полумяна, велика, неповторна індивідуальність творця й жреця українського мистецтва. Наше діло — виконати наш громадянський обовязок супроти вічної памяти Мистця, раз ми не могли чи не зуміли віддячити Йому за Його працю й самопожертву, як довго він був у живих.

Микола Голубець.

Похорон відбудеться в середу 17-го травня ц. р. в год. 15.45 з передпохоронного дому при вул. Кохановського 94.

У вівторок в год. 14.30 відбудеться там-же Панахида.

СССР домагається ґарантій від Англії.

ВІДПОВІДЬ МОСКВИ НА ПРОПОЗИЦІЇ ЛЬОНДОНУ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Совітський уряд доручив В. Британії свою відповідь на британські контрпропозиції. Совітську ноту доручив Молотов британському амбасадорові підчас своєї півгодинної розмови з амб. Сідсом. Совітську відповідь дістав уже Форін Офіс. Добре поінформовані кола запевняють, що совітський уряд далі підтримує своє попереднє становище і вважає британські пропозиції не задовільними.

На думку совітських кол британські пропозиції не дають території СССР. навіть посередньої ґарантії. Совітська відповідь звертає увагу на необхідність взаїмного договору допомоги. Відповідь СССР. є фактично відмовна, якщо йде про британські пропозиції. Одначе висловлює згоду на дальші переговори і вказує на необхідність порозуміння, щоб [illegible] мир в Европі і протиставитись агресії. В Льондоні здогадуються, що Франція підійметься посередництва між Льондоном і Москвою та висуне компромісову формулу. В льондонських урядових колах привязують велике значіння до женевської стрічі в найближчу неділю між Галіфаксом, Бонне і Патьомкіном міркуючи, що підчас женевських розмов справа участи СССР. може посунутись наперед.

Далі припинюють діяльність установ.

ПРИПИНИЛИ ДІЯЛЬНІСТЬ ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТИ" І КРУЖКА „СОЮЗУ УКРАЇНОК" У ЛІСКАХ, ПОВ. СОКАЛЬ.

Дня 22. квітня ц. р. постерунок поліції зі Жнятина опечатав „Церковний Дім" у Лісках, в якому мали приміщення читальня „Просвіти" і кружок „Союзу Українок". Комендант постерунку Костецький опечатав також велику салю, потрібну для проб церковного хору і сходин церковного братства. Повітове староство в Сокалі прислало оце рішення:

„Na zasadzie art. 16 prawa o stowarzyszeniach z dnia 27. października 1932 zawieszam działalność stow. p. n. Czytelnia „Proświty" w Liskach, ponieważ rzeczone stowarzyszenie prowadzi działalność w sposób zagrażający bezpieczeństwu, spokojowi i porządkowi publicznemu. W szczególności stowarzyszenie to, nieprzychylnie usposobione do obecnego porządku prawnego, szerzy wśród miejscowej ludności ukraińskiej, a zwłaszcza młodzieży, hasła nacjonalistyczne i separatystyczne, wskutek czego młodzież ukraińska dopuszcza się wszelkiego rodzaju wybryków i czynnych napaści na spokojną ludność polską. Dowodem urobienia wrogich nastrojów wśród ludności ukraińskiej jest napad 19 uzbrojonych w pałki i cegły parobczaków na miejscowego nauczyciela i pobicie polki Marty Depy, dokonany w dniu 16. kwietnia b. r."

Виділ читальні „Просвіти" в Лісках вніс відклик до староства в Сокалі, в якому зазначив, що: „праця в товаристві була наскрізь легальна й опиралась на його статуті. Виділ виключав з членів ті безвідповідальні одиниці, що своїм поведенням могли спричинити подібні рішення влади. Щодо ворожого відношення населення до місцевого учителя (Ковальчука), то річ мається зовсім навпаки. Його ображаюче національні почування поведення, його ворожі виступи проти українського населення включно до револьверових стрілів спричинили те, що повстав самочинний відрух поза рямками всяких організацій. Нічого дивного, що така поведінка приспорила тому учителеві особистих ворогів, за яких читальня не може відповідати. Щодо Марти Депи, то дуже нам дивно, що Пов. Староство приписує це у формі твердження членам читальні „Просвіти", коли сама Марта Депа твердить, що не знає, хто її побив. Невжеж товариство має відповідати за всякі бійки й побиття включно до родинних розрахунків?"

Слід зазначити, що читальня „Просвіти" в Лісках гуртує понад 250 членів під проводом о. пароха М. Ріпецького. В громаді є коло 10 відсотків польського населення.

ПРИПИНИЛИ ДІЯЛЬНІСТЬ ДВОХ ЧИТАЛЕНЬ „ПРОСВІТИ" В ЯВОРІВЩИНІ.

Повітове старосто в Яворові припинило діяльність двох читалень „Просвіти", а саме: у Вільці Росніських і в Чолгинях у яворівському філіяльному районі. В обох випадках староство умотивувало своє рішення тим, що існування згаданих товариств „загрожує безпеці, спокоєві та прилюдному порядкові".

Хто не купує річно бодай 10 книжок для власної потреби — той не заслуговує на назву інтелігента.

НІМЕЦЬКІ ВІЙСЬКА НЕ ЗОСЕРЕДЖУЮТЬСЯ В ЛІБІЇ.

БЕРЛІН, АТЕ. Німецькі офіційні кола в рішучій формі заперечують поголоски про концентрацію німецьких військ у Лібії.

—o—

ЛІТВІНОВ — СОВІТСЬКИМ АМБАСАДОРОМ У ЛЬОНДОНІ?

„Сандей Кронікл" висловлює здогад, що Літвінова заіменують амбасадором у Льондоні та що британський уряд уже погодився на те.

Жінка Літвінова, анґлійка з походження, переноситься мабуть на постійне до Льондону.

—o—

СМЕРТНИЙ ПРИСУД НА 22-ОХ БОЛГАРІВ.

У Добруджі виконано смертний присуд на 22-ох болгарів, засуджених за шпигунську працю.

Болгарський уряд повідомив про те посольства чужих держав та поручив свому послові в Букарешті зложити протест.

ПИЯНСТВО В ЧЕРВОНІЙ АРМІЇ.

„Ізвестія" з 5. ц. м. оголошують постанови у справі діяльности комсомолу в червоній армії. Між іншим зазначено такі характеристичні завдання комсомольських орґанізацій: „Вони повинні провадити боротьбу проти пиянства та рішуче обстоювати залізну військову дисципліну. Вони повинні також усіми засобами сприяти збільшенню авторитету старшин і комісарів у окремих частинах..." Ще недавно скаржилась совітська преса на страшне поширення пиянства в комсомолі, а тепер пяні комсомольці мусять вже дбати про тверезість червоної армії... (Офінор).

—o—

СССР НЕ ЗАКЛЮЧИВ ПАКТУ З КИТАЄМ.

ШАНГАЙ, ПАТ. Совітські кола заперечують поголоску, немовби СССР заключив пакт з Китаєм, зате потверджують вістку з японської преси про відкриття летунської лінії Москва—Сіянфу.

Велика Британія зречеться мандату над Палестиною?

БРИТІЙСЬКА „БІЛА КНИГА".

ЛЬОНДОН, ПАТ. В середу появиться „біла книга", в якій британський уряд зясує нову розвязку палестинського питання — приблизно буде вона така сама, як проект, предложений на недавню палестинську конференцію. Та розвязка матиме тимчасовий характер, заки Палестина стане незалежною державою. По 5-ох роках справдять, чи новий устрій працює добре, по 10-ох роках закінчиться стан провізорії.

Британський уряд уважає себе звільненим від обовязку утворити жидівський національний осідок, тому звернеться до Ліґи Націй з домаганням, щоби звільнила його від мандату над Палестиною.

ПРОВІДНИК АРАБСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ В ІРАКУ.

БАГДАД, ПАТ. Провідник арабських повстанців з Палестини Ареф Абдуль Рацек, що свого часу втік до Пальміри, тепер приїхав до Багдаду з батьком великого муфтія Єрусалиму. Він подорожує під іменем Шукрісака.

РУЗВЕЛЬТ ПРИГОТОВЛЯЄ ЩЕ ОДИН МИРОВИЙ ЗАКЛИК?

„Ню Йорк Таймс" приносить вістку, що през. Рузвельт приготовляє мировий заклик, з яким виступить у відповідному моменті.

Як інформують з кол, зближених до державного департаменту, Рузвельт запропонує міжнародню конференцію, присвячену господарським справам.

Мадярсько-хорватсько-словацький бльок?

МАДЯРЩИНА НЕ ЗОСЕРЕДЖУЄ ВІЙСЬК НА СЛОВАЦЬКІМ ПОГРАНИЧЧІ.

БУДАПЕШТ, АТЕ. Мадярська проурядова преса заперечує поголоски про концентрацію мадярських військ на пограниччі Словаччини.

„Пестер Льойд" заперечує вістку, — яку приніс „Дейлі Мейль" — немовби Ватикан за згодою Мусолінія видвигнув проект бльоку католицьких держав, зложеного з Мадярщини, Словаччини та Хорватії.

ВІЙСЬКО ЗАНЯЛО ВСІ ШКІЛЬНІ БУДИНКИ У МОРАВСЬКІЙ ОСТРАВІ?

„Ілюстровани Куріер Цодзенни" з 16. ц. м. приносить вістку, що у Моравській Остраві закінчено шкільний рік уже 15. ц. м., бо всі будинки заняло військо, якого там зосереджено дуже багато.

ІРЕНА ВІЛЬДЕ. 2)

Таємнича пара.

(Докінчення).

Трохи збила публику спантелику та обставина, що поліція пересиділа в помешканні масажистки понад пять годин. Ревізія? Очевидно, коли йде про тестамент... Спантеличення перейшло в параліж, коли ранком забравши масажистку (і ще деякі клунки) поліція опечатала помешкання. Тоді публика підняла крик: Якжеж так! Там в середині залишився спаралізований чоловік! Це збивство живої людини! „Гов! Ще й на поліцію можна знайти якесь право!".

Поліція не тільки не послухала цих перестсрог, але навіть підняла голос, погрожуючи арештом, якщо публика не перестане мішатись у не своє діло. І щойно тоді деяким відкрились очі: та масажистка, та відьма отруїла бідного інваліда.

Цілий другий день і цілу другу ніч чекала публика на караван, чи то пак судову скриню. Скриня не приїхала ні другого, ні третього, ні четвертого дня. Добре, мешкання опечатане поліційними печатками, але бо там усередині розкладається труп. Четвертий день у літі труп в хаті — це вже зараза. Наспраді зі запечатаних дверей почав розноситися млосний сопух трупа. Льокатори, що їх двері виходили напроти дверей мешкання масажистки почали бунтуватись: як довго мають вони жити у близькім сусідстві з небіжчиком, який ще й почав гнити? Господар переконував, як вмів і міг. Йому самому дуже немила ця ціла справа, але нехай шановні панство зрозуміють, що це не потреває довго... Сьогодні, напевно сьогодні вночі приїде по нього скриня і заберуть звідси трупа. Він скаже відбакцилити мешкання, коридори, дискретні убікації, що панство самі схочуть. А покищо трошки терпеливости, ще трошки... Але небіжчик переночував спокійно ще одну і ще одну ніч. Цього було його найближчим сусідам справді забагато. Один найближчий з них уже з самого ранку виконав свою погрозу, тобто замовив перевозове авто і почав пакувати свої речі. Приклад цей подіяв, якнайгірше. Всі льокатори, крім двох студентів медиків, які і так залягали з комірним, почали замовляти і собі перевозові вози. Господар доведений до одчаю, здобувся на рішучий крок і пішов зі скаргою на поліцію до поліційної станиці. Комісар поліції вислухав його чемно, почастував папіроскою і радив йому спокійно вернутись домів. З огляду на тайну слідства мешкання мусить бути ще якийсь час опечатане.

Господар, не пануючи над собою, забувши зовсім де і з ким говорить, почав кричати як у шалі:

— Я зроблю на вас донос до самого міністерства! Труп розкладається в помешканні, льокатори втікають мені з дому, як щурі з корабля, що топиться, а вони мені будуть про якусь урядову тайну плести!!

Комісар поліції мусів бути дуже зрівноваженою людиною, коли він спокійно зустрів такий вибух. Він закликав лише двох дижурних поліціянтів і казав випровадити з поліційного будинку розгарячкованого власника дому. Господар вернувшися до дому у своєму безвихідному становищі зважився на злочин. До злочину підготовлявся з надумою, явно, скликавши перед тим на свідків усіх, хто тільки залишився ще в камяниці. Він завів усіх під двері масажистки і обернувшись лицем до публики сказав:

— Ви свідки... зриваю поліційні печатки.

Двері відчинено витрихом. Жінки з хусточками при носах, мужчини з шнурованими бровами рушили позаду господаря.

У першій кімнаті панував нелад і розгардіяш, як по поліційному трусі. Зате сопуху було, наче б, менше чути.

— Труп там... — кивнув господар головою на двері і всі рушили за ним.

Жінота наново приложила хусточки до носів. У другій кімнаті панував такий самий нелад, а проте всі відразу помітили з жахом зливуванням: небіжчика в хаті не було. Вал лись мужеські штани, капелюх, але трупа ні в ліжку, ні на столі, ні в шафі, бо та теж стояла настіж. Нараз одна з жінок скрикнула істерично і тільки надмірна цікавість спричинила те, що вона не зімліла. В руці, що ледви зберігала рівновагу, був кусень воскової руки. Рука була так по мистецьки подібна до живої, що на од ному пальці мала „зацвілий ніготь", ознаку людини, якої орґанізм терпить на брак мінера лів. Ах, от яка, мається справа! Господар тіль ки почухався турботливо в потилицю. Дав би багато тепер за те, щоб поліційні печатки знову побачити ненарушеними. Згодом віднайдено і одну ногу „спаралізованого інваліда". Нога та мала безліч замочків і переділок.

І тепер перед публикою зависло господа від проблеми кохання до спаралізованого чоловіка, питання: що переховувала у восковій ляльці оця таємнича сестра милосердя: один кокаїну, чи... сахарину?

Український Шпиталь у Львові.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Т-ВА „НАРОДНЯ ЛІЧНИЦЯ".

В суботу 13-го ц. м., як щороку в роковини смерти д-ра І. Куровця, відбулися у дирекційній салі Українського Шпиталю Загальні Збори Т-ва „Народня Лічниця". Головував **сен. В. Децикевич**, звіти складала секретарка Ради Т-ва, **д-р Криштальська** та директор Шпиталю — **д-р Т. Бурачинський.**

Подаємо в цілости витяг зі звітів, що його дістали присутні журналісти.

Площу і партеровий дім дарував Т-ву Й. Е. Митр. Шептицький. На вільній площі вибудовано шпиталь на 100 ліжок для хворих. На саму будову того шпиталю видано разом зол. 572.554.68, а на уладження шпиталю і лікарські прилади зол. 140.175.07; разом видано: зол. 712.729.75. Цю суму зложили і властиво започаткували по війні ординуючі лікарі безінтересовною працею в амбуляторії Народньої Лічниці, з якої увесь дохід призначувано на будову. Дальше зложив жертви український нарід в краю і за границею, головно наші еміґранти зі Злучених Держав Америки і Канади, врешті фундатори ліжок.

У другій половині квітня м. р. почав правильно фунґувати шпиталь і від того часу до кінця грудня 1938. перейшло через шпиталь 1285 хорих, які заплатили за свій побут разом 104.070 зол. Від лікуванців береться 5.60 зол. на III. клясі, а 10 зол. на клясі I. за одну добу, себто не більше, як у Загальному Шпиталі, який дістає матеріяльну підтримку.

Всі ліжка призначені для хворих — постійно заложені.

З відкриттям шпиталю зросла фреквенція пацієнтів в амбуляторії Народньої Лічниці. За 9 місяців м. р. перейшло через всі амбуляторії 52404 пацієнтів, які шукали лікарської помочі у всіх видах захворінь. З того числа припадає 72.7 відс. на українців, 17.7 відс. на поляків, 8.6 на жидів, 1 відс. на інших. Крім лікарських порад давано ліки і накладано власні перевязки, за які лікуванці добровільно вложили разом 39.772.96 зол.

В порівнянні до мин. року число пацієнтів зросло о 11.363. Крім вище наведених впливів в м. р. вплинуло з пожертв на шпиталь і на фундацію ліжок — 53.683 зол. На удержання хворих (харчі, опал, світло, ґаз і т. п.) разом видано 108.730.18 зол. Завдяки ощадній адміністрації і безкорисній праці ординуючих лікарів була надвишка в доходах, яку ужито частинно на дальші інвестиції в рухомостях та все удержувано готівкове поготівля на біжучих рахунках у банках.

У шпиталі і амбуляторії працює постійно 29 ординуючих лікарів та всі відділи хворіб є обсаджені спеціялістами. До 1. квітня ц. р. всі лікарі працювали безкорисно, доперва від того часу Рада Т-ва рішила виплачувати невеликі гонорарі ординуючим лікарям. Коли б всіх пацієнтів, які перейшли через шпиталь або амбуляторію, поділив на число ординуючих лікарів, то припало би в пересічі на одного лікаря 1851 пацієнтів, а числячи по 1/4 години на одну консультацію, вийшло би 463 даровиx годин на одного лікаря за 9 місяців.

Наплив хворих до шпиталю такий великий, що всіх нема змоги примістити і тому великий відсоток хворих мусить відходити з нічим. Тому Рада Т-ва вже думає над розбудовою шпиталю і в цім напрямі робить відповідні заходи.

З цих причин, як також тому, що на нерухомостях тяжить довг в сумі 138.782.85 зол. (стан на дні 31. XII. 1938), який затягнули на докінчення шпиталю, вказане було би, щоби прихильники того великого діла не припиняли своїх жертв, а навпаки старалися поширити їх круг на доразових і фундаторів.

Наприкінці свого звіту д-р Бурачинський подав ще низку проєктів Управи на будуче (радіофонізацію шпиталю, придбання ще ріжних спеціялістів, розбудова суспільної опіки для виздоровенців і ін.).

Присутні вибрали одноголосно та без дискусії внесок **інсп. Стернюка**, який говорив в імені Контрольної Комісії, на абсолюторію, і вибрали нову Раду у такому складі: сен. В. Децикевич — **голова**, о. кан. Ю. Дзерович д-р Т. Бурачинський, д-р О. Надрага, д-р О. Подолинський, М. Стефанівський — **члени Ради. Заступники:** М. Галібей, д-р Кашубинський і д-р Л. Максимонько. **Контрольна Комісія:** інсп. Стернюк, інж. Р. Сенишин, д-р М. Музика.

Внесок, щоб до Ради не входили члени Лікарської Колеґії, яка є дорадчим тілом у чисто лікарських справах для Управи (Дирекції) дістав лише 3 голоси.

Наприкінці дискусії, яка визязалася при внесках і запитах у звязку з отим внеском — д-р Т. Бурачинський слушно підкреслив річ найбільш суттєву: питання, як повинні гармонійно співпрацювати всі органи Т-ва (Рада, Управа й Лікарська Колеґія) — це внутрішня справа Т-ва і Шпиталю; такі чи інші справи не повинні в ніякому випадку нарушити гармонії між світом лікарським і нелікарським, однаково палко зацікавленим в істнуванні та розвитку благородних статутових цілей Товариства! Ця гармонія істнує і на ній спірається сила тієї установи, яка завдяки жертвенній лікарській праці та всенароднім пожертвам, розрослась до великої сили — буквально з нічого!

—o—

Проєкт німецько-італійського союзу.

Деякі часописи принесли текст проєкту політичного і військового договору, що його будьтімо німецький уряд переслав до італійської амбасади. Згідно з тою вісткою, зміст проєкту такий:

ПОЛІТИЧНИЙ ДОГОВІР.

1) Затвердити протокол з Берхтесґадену.
2) Визнати приязні звязки, що лучили обі держави у хвилині, коли підписано договір.
3) Не заключувати ніякого нового договору без порозуміння з контрагентом.
4) Політичний союз тривав би 10 років.

ВІЙСЬКОВИЙ ДОГОВІР.

1) На випадок, якби один контрагент вмішався у війну з якимнебудь противником, другий контрагент зобовязаний до повної солідарности.
2) Для координації співпраці обох армій підчас мира повстала б окрема установа, зложена з рівного числа представників обох сторін.
3) На випадок війни уніфікація командування сухопутних, морських та повітряних сил. Підчас миру намічені начальні вожди не були б загально відомі.
4) Обі сторони не заключували б сеператного миру коштом союзника.
5) Якщоб один із контрагентів дістав пропозицію в цьому напрямі, він повідомив би про те другого контрагента.
6) Союз тривав би 10 років.

Італійський уряд ще не приготовив свого проєкту; мабуть він буде домагатися точнішого спрецизування зобовязань.

—o—

Невтральність скандинавських держав.

ПРОМОВА ДАНСЬКОГО МІНІСТРА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

КОПЕНГАГА, ПАТ. Міністр закордонних справ Данії виголосив у Одензе промову, в якій висловив надію, що на випадок війни Данія та інші північні держави зуміють залишитися осторонь від конфлікту. Вони ведуть політику невтральности, що потверджено на недавній конференції у Стокгольмі.

Гирло Дунаю переходить під повну суверенність Румунії.

КІНЕЦЬ КОМПЕТЕНЦІЙ МІЖНАРОДНЬОЇ ДУНАЙСЬКОЇ КОМІСІЇ.

БУКАРЕШТ, АТЕ. 1. ц. м. піднесуть у Сулині при гирлі Дунаю румунський прапор, на знак, що долішній Дунай переходить під суверенну владу Румунії.

Ця зміна прийшла на основі постанови конференції у Сіная минулого року, де підписано конвенцію, згідно з якою на Румунію переходять суверенні права над гирлом ріки, які дотепер належали до міжнародньої дунайської комісії, утвореної в 1856. р.

ПЕРЕД ВІЗИТОЮ ГОЛЯНДСЬКОЇ КОРОЛЕВИ У БЕЛЬҐІЇ.

ГАҐА, ПАТ. У днях 23. до 25. ц. м. голяндська королева вибирається з офіційною візитою до Бельґії. Їй товаришитиме міністр закордонних справ та шеф королівського кабінету.

100.000 ЖИДІВ ВИЇХАЛО З АВСТРІЇ.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Від хвилини „аншлюсу" виемігрувало з Австрії 100.000 жидів, а саме: 45.000 до інших европейських країв, 21.000 до Північної Америки, 6.000 до Південної, 2.500 до Середущої, 21.000 до Азії (з того 6.000 до Палестини), 2.500 до Африки і 1.500 до Австралії.

В Австрії залишилося ще коло 80.000 жидів.

МОЛОТОВ АБО ПАТЬОМКІН ПРИЇДЕ ДО ЛЬОНДОНУ?

ПАРИЖ, АТЕ. Як подає „Жур", британський уряд хоче запросити до Льондону Молотова або Патьомкіна, щоб довести до кінця переговори у справі анґльо-совітського договору.

Такий сам здогад висловлює „Сандей Таймс".

НІМЕЦЬКА ЗМОВА В ПІВДЕННІЙ АФРИЦІ?

У пресі появилася поголоска, що у південно-західній Африці (б. німецька кольонія, тепер під мандатом Південно-африканської Унії) викрито серед місцевих німецьких кольоністів змову, яка приготовлювала револьту на день уродин Гітлера. Британська розвідка переловила якісь шифровані документи і звернула увагу південному урядові, який вислав 15. квітня туди багато поліції, не допускаючи до вибуху заворушень.

Ця вістка зредагована загальниково, без подання джерел — тому до неї треба ставитися з резервою.

Мін. Чакі про політику Мадярщини.

БУДАПЕШТ, ПАТ. В неділю мін. Чакі виголосив промову на передвиборчім вічі в Сопроні, в якій підкреслив незалежність мадярської політики. Мадярщина, заявив міністр, нікого не просить, ні теж нікому нічого не обіцює. Мадярській незалежности нічого не загрожує. Вказуючи на швидкий зріст мадярської армії міністр підкреслив, що в Европі ніхто не повинен сумніватися, що кожну спробу нарушити незалежність або територію Мадярщини відобє силою. Далі мін. Чакі вказав на тісні взаємини між Мадярщиною і Німеччиною, що вважає мадярсько-німецький кордон непорушним. Довше спинився міністр над захопленням Німеччиною Чехії як історичної і господарської необхідности. Приятелями Мадярщини є лише держави ось та Польща. Вкінці мін. Чакі вказав на щиру волю створити приязні взаємини з Югославією і зрозуміння з Румунією висловлюючи надію, що до цього дійде згодом.

НЕ МОЖНА ВЖИВАТИ КАТАЛЬОНСЬКОЇ МОВИ.

На терені Каталонії появився наказ ґен. Франка, яким заборонено вживати каталонської мови навіть у торговельній кореспонденції. Всі приватні торговельні листи можна писати тільки в еспанській мові. Безпосередньо після зайняття Каталонії уряд ґен. Франка усунув каталонську мову з урядів, а тепер поширює цю заборону і на приватне життя.

—o—

ЮГОСЛАВЯНСЬКИЙ РЕҐЕНТ ВИЇХАВ З ФЛЬОРЕНЦІЇ.

ФЛЬОРЕНЦІЯ, ПАТ. Югославянський реґент з жінкою провів неділю приватно у своєї тети у місцевости Пратоліно. Вечором вернулись вони до палати Пітті, де вже був князь Пiемонту з жінкою. Опісля відбулося приняття у міністра Чяна. Опівночі князь Павло з жінкою виїхав з Фльоренції, — на двірець відпровадив їх князь Піемонту з жінкою; прощання було дуже щире. Так само щиро прощався мін. Чяно з мін. Марковічем.

КОРАБЕЛЬ З БРИТІЙСЬКОЮ КОРОЛІВСЬКОЮ ПАРОЮ ВИПЛИВ ЗПОМІЖ МРЯК

ЛЬОНДОН, Райтер. Пароплав „Емпрес оф Австралія", на якім пливе британська королівська пара до Канади, виплив уже зовсім зпоміж мряк і ледових гір та дальше пливе нормально. Все таки до Квібеку причалить він з поважним припізненням.

—o—

Уневажнили 9 українських лист в Перемишлі.

(Телефонограма від власного кореспондента).

Рішенням з дня 15. травня ц. р. головна виборча комісія в Перемишлі уневажнила не подаючи причин 9 українських лист кандидатів на радних до міської ради в Перемишлі залишаючи важною єдину українську листу в II. виборчій окрузі. Тому український обєднаний виборчий комітет у Перемишлі рішив вицофати з II. виборчої округи українську листу кандидатів на радних і не брати участи у виборах до міської ради в Перемишлі дня 21. травня ц. р.

Духовенство не платить комунального додатку

ПОЗИТИВНА ПОЛАГОДА УКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕРПЕЛЯЦІЇ.

Варшава, 13. травня 1939.

Канцелярія маршала сенату доручила сенаторові Омелянові Гординському і тов. відповідь міністра внутрішніх справ ген. Складковського з 26. квітня 1939 р. на інтерпеляцію з дня 9. лютого ц. р. у справі накладання на **греко-католицьких парохів обовязку заплати комунальних додатків від державного ґрунтового податку.** Міністр внутрішніх справ у порозумінні з міністром скарбу повідомляє, що звільнив усіх парохів від комунальних додатків до державного ґрунтового податку, виміреного від ґрунтів, з яких доходи будуть признані властивою церковною епархіяльною владою за такі, що входять у склад конґруї.

При відповіді на інтерпеляцію міністр долучив копію свого „обіжника ч. 13 з дня 24. березня 1939 р. до панів воєводів південних воєвідств“ такого змісту:

„У волосних законах, які обовязують на території південних воєвідств, повторюється правило, що до заплачення додатків від безпосередніх податків не можна потягати душпастирів щодо їх конґруї. Цього правила не скасували і воно надалі обовязує, як це доказав Найвищий Адміністраційний Трибунал у присуді з 24. VI. 1938 р. ч. реєстру 1308/36., тому в порозумінні з паном міністром скарбу касую (ухиляю) суперечне з цим поглядом пояснення обіжника ч. 1. з 7. січня 1935 р. (Д. З. Мін. Вн. Спр. ч. 2 поз. 1.), видане до статті 2. закону про тимчасові унормування комунальних фінансів. Рівночасно пояснюю, що парохи є звільнені від комунальних додатків до державного ґрунтового податку, виміреного від ґрунтів, з яких доходи будуть признані властивою церковною епархіяльною владою за такі, що входять у склад конґруї.

Прошу панів воєводів передати вище наведене управам самоуправних союзів із зазначенням, що про признання окреслених до церковних земель вільними від комунального додатку ґрунтового податку союзи повинні повідомляти властиві скарбові уряди.

Підписано (—) Славой-Складковський, міністр“.

*

Як видно з наведеного, інтерпеляція українських сенаторів вияснила дуже важну справу для всього католицького духовенства південних воєвідств, даючи йому змогу законно домагатися унормування справи згаданих податків, що викликували нераз стільки комплікацій.

КТВ.

„Коли загасне людина горітимуть книжки...“.

ІНТЕРПЕЛЯЦІЯ ПОСЛА ТАРНАВСЬКОГО ДО МІНІСТРА ВНУТРІШНІХ СПРАВ.

Варшава, 13. травня 1939.

На пленарному засіданні сойму у вівторок 9. ц. м. маршал Маковський прийняв до булави інтерпеляцію **посла Ілярія Тарнавського** до голови ради міністрів і міністра внутрішніх справ та міністра освіти в **справі спалення вояками Оборони Народової бібліотеки читальні „Просвіти“ в Либухорі, пов. львівського воєвідства.**

За словами тої знаменної інтерпеляції, 28. березня 1939 р. прибули до домівки читальні „Просвіти“ у згаданій місцевости поручник, капраль і стрілець відділу Оборони Народової **з Височська Вижного** і зажадали від п. **Василя Михайличка,** скарбника читальні та п. **Степана Повханича,** заступника голови тоїж читальні, знищити бібліотеку, що нараховувала 300 томів вартости 300 зол. Бібліотека була власністю читальні. Оба згадані члени управи „Просвіти“ відмовилися виконати це дивне домагання, а коли вояки О. Н. їх тяжко побили, мусіли хоч-не-хоч спалити цілу бібліотеку. Касові книжки, що були при бібліотеці разом з протоколами засідань читальні, поручник наказав воякам забрати зі собою.

Повідомляючи про це бох названих міністрів, посол інтерпелянт запитує першого з них, чи захоче потягнути винних до суворої відповідальности, а другого питає, чи міністр освіти захоче наказати, щоб на майбутнє не траплялося таке нищення леґально виданих книжок, які служать справі освіти і культури.

Наведену інтерпеляцію подала в цілости частина польської варшавської преси.

Цикль промов Мусолінія.

РИМ, ПАТ. Другого дня підчас свого побуту в Торіно Мусоліні відвідав вищий інститут та інші військові установи і відкрив нову фабрику „Фіят“ в Мірафіорі, де привитало його 50.000 робітників. У цих фабриках показали Мусолініеві перші моделі нового італійського народнього самоходу, що появиться на ринку найближчого року. Самохід обчислений на 4 особи. Опісля Мусоліні відкрив нове військове летовище в Каселле.

РИМ, ПАТ. Італійська преса обширно коментує промову Мусолінія. „Джіорле д Італія“ ствердивши, що Англія і Франція не мають зрозуміння для потреб Італії і Німеччини пише: Якщо йде про Італію, то її воля чесного миру знайшла свій вислів у ділах Мусолінія. Не проектується 5 чи 10-літніх плянів, що вимагають велитенського зусилля праці і фінансових жертв, якщо нема зовнішної безпеки. Як протидоказ висуває англійська преса справу Етіопії. Це зовсім фальшивий арґумент, бо Англія в такий самий спосіб будувала свою імперію. Фальшивий теж арґумент про Альбанію, зокрема якщо порівнати альбанську справу з подіями в Палестині і в Сирії.

„Попольо ді Рома“ запримічує, що „біла війна“ господарська, про яку згадав Мусоліні, що її ведуть проти тотальних держав та відмовлювання тотальним державам справедливости демократичними державами, це головні і небезпечні помилки. До них долучується віра, що можна продовжити положення, що полягає на нічим не оправданій геґемонії багатих держав. На пекучі питання Мусоліні хоче відповісти в імени держав оси. Такою відповідю є воля миру.

БЕРЛІН, ПАТ. Політичні чинники підкреслюють по промові Мусолінія, що опінія світа приняла її з великою увагою. На думку політичних кол Варшава зрозуміла, що її надії на розхитання оси — марні. Німецька преса коментуючи промову вказує на силу оси.

„Нахтавсгабе“ пише, що „демократії не пруть до війни тому, бо бояться, що моглиб програти“. За це вживають вони всіх засобів: політичних, військових, господарських і чуттєвих, щоби зробити найбільший натиск на Італію і Німеччину та перешкодити розвиткові справедливого „життєвого простору“ для обох держав.

„Вестфаліше Ляндес Цайтунг“ заявляє: Найважнішим з промови Мусолінія це факт, що Англія все ще вірить, що її кордони лежать десь в Европі тоді, як вони кінчаються на каналі. Німеччина бажає мирно організувати свою „ідею німецької держави“. Одначе Льондон почувається загроженим справами, розвязка яких нічого необходить Англію. Нинішною европейською проблемою є: Англія чи Німеччина.

„Гамбурґер Фремденблят“ заявляє: Нині звертаються удари проти Німеччини та Італії. Проти Італії — договір з Туреччиною; проти Німеччини договір з Польщею та односторонні ґарантії для Румунії. Тому промова Мусолінія є незаперечним доказом німецько-італійського союзу, спертого на реальних вартостях, якого не можна вже коментувати на всі лади.

ПАРИЖ, ПАТ. Париська преса коментує без більшого враження недільну промову Мусолінія підкреслюючи, що вона є першою з циклю 8 промов. Далі з натиском підкреслює, що теперішня словна кампанія Мусолінія сходиться з інспекцією канцлера Гітлера ліній німецьких фортифікації над французьким кордоном. Римський кореспондент „Парі Суар“-у пише, що згадана інспекція фортифікацій є виявом солідарности Німеччини з Італією, щоб підкреслити, що Німеччина підтримує на 100 відсотків італійські ревіндикації супроти Франції. Спеціяльний кореспондент „Парі Суар“ Барде в Римі аналізуючи промову Мусолінія підкреслює, що він мусів поставити собі питання, чи Італія зможе довший час ставити чоло воєнній хуртовині і чи німецький союзник Італії може бути певний зі свого боку перемоги. У звязку з тим Італія мусіла поставити собі питання, чи не краще рішитись на проволоку справи. Торінська промова Мусолінія — на думку згаданого кореспондента доказує, що італійська політика піде саме по цьому шляху проволоки. Можливо, що такий самий змисл має жест канц. Гітлера, який поїхав у подорож на західній кордон Німеччини на інспекцію оборонних твердинь у хвилині, коли його остання політика полягала на погрозі Европі політичним наступом у східнім напрямі.

„Тан“ коментуючи у вступній статті промову Мусолінія заявляє, що згадка про вузли в европейськім положенні, що їх можна розвязати без меча, є розумним слозом. Мусоліні висловився за процедурою переговорів висуваючи її понад методу сили. Одначе з натиском сили не завагався тоді, коли говорив, що не раз тверда дійсність куди більше побажана ніж непевність. Цю тезу можна оспорювати, пише „Тан“, бо навіть непевний мир має більше значіння, ніж війна, що булаб катастрофою. Вкінці „Тан“ пригадує уступ промови Мусолінія, що проблемами, які викликують труднощі в Европі, не є територіяльні справи, але проблеми іншого характеру. Якого саме характеру? Добре булоб — кінчить „Тан“, — як би їх ближче спрецизовано

—o—

Чи буде плебісцит у Данціґу?

Кореспондент варшавського „Куріера Червоного“ повідомляє з Данціґу, що плебісцитовий плян, про який тепер широко розписується закордонна преса, вивинув не в Данціґу, але в Берліні і він призначений головно для вжитку закордонних журналістів, що не визнаються у данціґській ситуації. Той сам кореспондент пише, що й самі гітлерівці докладно собі зясовують, що плебісцит у Данціґу може ствердити тільки німецький характер міста, чого зрештою ніхто не заперечує. Щож до політичного значіння, то такий плебісцит, тобто його рішення про прилучення Данціґу до Німеччини мусіла б акцептувати Німеччина і, очевидна річ, взяти на себе відповідальність за всі наслідки такого ходу.

Тому загально рахуються з тим, що плебісциту в Данціґу не буде. Якбиж Німеччина захотіла заатакувати Данціґ зі Східної Прусії, то рахуються з тим, що в такім випадку поляки будуть у Данціґу перші. Тоді, коли територію **Вільного Міста** ділить від Східної Прусії широка Висла, то з Польщею цю територію лучать три залізничі шляхи і сім гостинців.

З Данціґу повідомляють, що в неділю там почалися наради штабу гітлерівської партії. Вони тривали **цілу ніч** і над ранком почалися наново. На тих нарадах зібрані мали зорієнтуватися в загальній політичній ситуації і познайомитися з інструкціями заступника канцлера, Гесса, що буцімто перед трьома днями був вночі у великій тайні кілька годин у Данціґу. У нарадах брав участь радник берлінського міністерства закордонних справ Мілер.

СПРАВУ ДАНЦІҐУ УСУВАЮТЬ З ЛІҐИ НАЦІЙ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Англійські міродатні кола вияснюють, що справи Данціґу не будуть порушувати на найближчій сесії Ради Ліґи Націй. Комітет трьох до справ Данціґу, що складається з представників В. Британії, Франції і Швеції не зложить і тим разом свого звіту в Раді Ліґи Націй. Справа високого комісаря Ліґи Націй в Данціґу і взагалі відношення між Ліґою Націй і Данціґом залишається покищо без змін.

Уневажнили 9 українських лист в Перемишлі.

(Телефонограма від власного кореспондента).

Рішенням з дня 15. травня ц. р. головна виборча комісія в Перемишлі уневажнила не подаючи причин 9 українських лист кандидатів на радних до міської ради в Перемишлі залишаючи важною єдину українську листу в II. виборчій окрузі. Тому український обєднаний виборчий комітет у Перемишлі рішив вицофати з II. виборчої округи українську листу кандидатів на радних і не брати участи у виборах до міської ради в Перемишлі дня 21. травня ц. р.

Духовенство не платить комунального додатку

ПОЗИТИВНА ПОЛАГОДА УКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕРПЕЛЯЦІЇ.

Варшава, 13. травня 1939.

Канцелярія маршала сенату доручила сенаторові Омелянові Горднинському і тов. відповідь міністра внутрішніх справ ген. Складковського з 26. квітня 1939 р. на інтерпеляцію з дня 9. лютого ц. р. у справі накладання на греко-католицьких парохів обовязку заплати комунальних додатків від державного грунтового податку. Міністр внутрішніх справ у порозумінні з міністром скарбу повідомляє, що звільнив усіх парохів від комунальних додатків до державного ґрунтового податку, виміреного від ґрунтів, з яких доходи будуть признані властивою церковною епархіяльною владою за такі, що входять у склад конґруї.

При відповіді на інтерпеляцію міністр долучив копію свого „обіжника ч. 13 з дня 24. березня 1939 р. до панів воєводів південних воєвідств" такого змісту:

„У волосних законах, які обовязують на території південних воєвідств, позторюється правило, що до заплачення додатків від безпосередніх податків не можна потягати душпастирів щодо їх конґруї. Цього правила не скасували і воно надалі обовязує, як це доказав Найвищий Адміністраційний Трибунал у присуді з 24. VI. 1938 р. ч. реєстру 1308 36., тому в порозумінні з паном міністром скарбу касую (ухиляю) суперечне з цим поглядом пояснення обіжника ч. 1. з 7. січня 1935 р. (Д. З. Мін. Вн. Спр. ч. 2 поз. 1.), видане до статті 2. закону про тимчасові унормування комунальних фінансів. Рівночасно пояснюю, що парохи є звільнені від комунальних додатків до державного ґрунтового податку, виміреного від ґрунтів, з яких доходи будуть признані властивою церковною епархіяльною владою за такі, що входять у склад конґруї.

Прошу панів воєводів передати вище наведене управам самоуправних союзів із зазначенням, що про признання окреслених до церковних земель вільними від комунального додатку ґрунтового податку союзи повинні повідомляти властиві скарбові уряди.

Підписано (—) Славой-Складковський, міністр".

*

Як видно з наведеного, інтерпеляція українських сенаторів вияснила дуже важну справу для всього католицького духовенства південних воєвідств, даючи йому змогу законно домагатися унормування справи згаданих податків, що викликували нераз стільки комплікацій.

КТВ.

„Коли згасне людина горітимуть книжки...".

ІНТЕРПЕЛЯЦІЯ ПОСЛА ТАРНАВСЬКОГО ДО МІНІСТРА ВНУТРІШНІХ СПРАВ.

Варшава, 13. травня 1939.

На пленарному засіданні сойму у вівторок 9. ц. м. маршал Маковський прийняв до булави інтерпеляцію **посла Ілярія Тарнавського** до голови ради міністрів і міністра внутрішніх справ та міністра освіти в справі спалення **вояками Оборони Народової бібліотеки читальні „Просвіти" в Либухорі, пов. львівського воєвідства.**

За словами тої знаменної інтерпеляції, 28. березня 1939 р. прибули до домівки читальні „Просвіти" у згаданій місцевости поручник, капраль і стрілець відділу Оборони Народової **з Висоцька Вижного** і зажадали від **п. Василя Михайличка**, скарбника читальні та п. **Степана Повханича**, заступника голови тоїж читальні, знищити бібліотеку, що нараховувала 300 томів вартости 300 зол. Бібліотека була власністю читальні. Оба згадані члени управи „Просвіти" відмовилися виконати це дивне домагання, а коли вояки О. Н. їх тяжко побили, мусіли хоч-не-хоч спалити цілу бібліотеку. Касові книжки, що були при бібліотеці разом з протоколами засідань читальні, поручник наказав воякам забрати зі собою.

Повідомляючи про це бох названих міністрів, посол інтерпелянт запитує першого з них, чи захоче потягнути винних до суворої відповідальности, а другого питає, чи міністр освіти захоче наказати, щоб на майбутнє не траплялося таке нищення леґально виданих книжок, які служать справі освіти і культури.

Наведену інтерпеляцію подала в цілости частина польської варшавської преси.

Цикль промов Мусолінія.

РИМ, ПАТ. Другого дня підчас свого побуту в Торіно Мусоліні відвідав вищий інститут та інші військові установи і відкрив нову фабрику „Фіят" в Мірафіорі, де привитало його 50.000 робітників. У цих фабриках показали Мусолінієві перші моделі нового італійського народнього самоходу, що появиться на ринку найближчого року. Самохід обчислений на 4 особи. Опісля Мусоліні відкрив нове військове летовище в Каселле.

РИМ, ПАТ. Італійська преса обширно коментує промову Мусолінія. „Джіорле д Італія" ствердивши, що Англія і Франція не мають зрозуміння для потреб Італії і Німеччини пише: Якщо йде про Італію, то її воля чесного миру знайшла свій вислів у ділах Мусолінія. Не проектується 5 чи 10-літніх плянів, що вимагають велитенського зусилля праці і фінансових жертв, якщо нема зовнішної безпеки. Як протидоказ висуває англійська преса справу Етіопії. Це зовсім фальшивий арґумент, бо Англія в такий самий спосіб будувала свою імперію. Фальшивий теж арґумент про Альбанію, зокрема якщо порівнати альбанську справу з поліями в Палестині і в Сирії.

„Пополо ді Рома" запримічує, що „біла війна" господарська, про яку згадав Мусоліні, що її ведуть проти тотальних держав та відмовлювання тотальним державам справедливости демократичними державами, це головні і небезпечні помилки. До них долучується віра, що можна продовжити положення, що полягає на нічим не оправданій геґемонії багатих держав. На пекучі питання Мусоліні хоче відповісти в імени держав оси. Такою відповідю є воля миру.

БЕРЛІН, ПАТ. Політичні чинники підкреслюють по промові Мусолінія, що опінія світа приняла її з великою увагою. На думку політичних кол Варшава зрозуміла, що її надії на розхитання оси — марні. Німецька преса коментуючи промову вказує на силу оси.

„Нахтавсгабе" пише, що „демократії не пруть до війни тому, бо бояться, що моглиб програти". За це вживають вони всіх засобів: політичних, військових, господарських і чуттєвих, щоби зробити найбільший натиск на Італію і Німеччину та перешкодити розвиткові справедливого „життевого простору" для обох держав.

„Вестфаліше Ляндес Цайтунг" заявляє: Найважнішим з промови Мусолінія це факт, що Англія все ще вірить, що її кордони лежать десь в Европі тоді, як вони кінчаються на каналі. Німеччина бажає мирно організувати свою „ідею німецької держави". Одначе Льондон почувається загроженим справами, розвязка яких нічого необходить Англію. Ниншою европейською проблемою є: Англія чи Німеччина.

„Гамбурґер Фремденблят" заявляє: Нині звертаються удари проти Німеччини та Італії. Проти Італії — договір з Туреччиною; проти Німеччини договір з Польщею та односторонні ґарантії для Румунії. Тому промова Мусолінія є незаперечним доказом німецько-італійського союзу, спертого на реальних вартостях, якого не можна вже коментувати на всі лади.

ПАРИЖ, ПАТ. Париська преса коментує без більшого враження недільну промову Мусолінія підкреслюючи, що вона є першою з циклю 8 промов. Далі з натиском підкреслює, що теперішня словна кампанія Мусолінія сходиться з інспекцією канцлера Гітлера ліній німецьких фортифікації над французьким кордоном. Римський кореспондент „Парі Суар"-у пише, що згадана інспекція фортифікацій є виявом солідарности Німеччини з Італією, щоб підкреслити, що Німеччина підтримує на 100 відсотків італійські ревіндикації супроти Франції. Спеціяльний кореспондент „Парі Суар" Баре в Римі аналізуючи промову Мусолінія підкреслює, що він мусів поставити собі питання, чи Італія зможе довший час ставити чоло военній хуртовині і чи німецький союзник Італії може бути певний зі свого боку перемоги. У звязку з тим Італія мусіла поставити собі питання чи не краще рішитись на проволоку справи. Торінська промова Мусолінія — на думку згаданого кореспондента доказує, що італійська політика піде саме по цьому шляху проволоки. Можливо, що такий самий змисл має жест канц. Гітлера, який поїхав у подорож на західній кордон Німеччини на інспекцію оборонних твердинь у хвилині, коли його остання політика полягала на погрозі Европі політичним наступом у східнім напрямі.

„Тан" коментуючи у вступній статті промову Мусолінія заявляє, що згадка про вузли в европейськім положенні, що їх можна розвязати без меча, є розумним слозом. Мусоліні висловився за процедурою переговорів висуваючи її понад методу сили. Одначе з натиском сили не завагався тоді, коли говорив, що не раз тверда дійсність куди більше побажана ніж непевність. Цю тезу можна оспорювати, пише „Тан", бо навіть непевний мир має більше значіння, ніж війна, що булаб катастрофою. Вкінці „Тан" пригадує уступ промови Мусолінія, що проблемами, які викликують трудноші в Европі, не є територіяльні справи але проблеми іншого характеру. Якого саме характеру? Добре булоб — кінчить „Тан", — як би їх ближче спрецизовано

—o—

Чи буде плебісцит у Данціґу?

Кореспондент варшавського „Куріера Червоного" повідомляє з Данціґу, що плебісцитовий плян, про який тепер широко розписується закордонна преса, виринув не в Данціґу, але в Берліні і він призначений головно для вжитку закордонних журналістів, що не знаються у данціґській ситуації. Той сам кореспондент пише, що й самі гітлерівці докладно собі зясовують, що плебісцит у Данціґу може ствердити тільки німецький характер міста, чого зрештою ніхто не заперечує. Щож до політичного значіння, то такий плебісцит, тобто його рішення про прилучення Данціґу до Німеччини мусіла б акцептувати Німеччина і, очевидна річ, взяти на себе відповідальність за всі наслідки такого ходу.

Тому загально рахуються з тим, що плебісциту в Данціґу не буде. Якбиж Німеччина захотіла заатакувати Данціґ зі Східної Прусії, то рахуються з тим, що в такім випадку поляки будуть у Данціґу перші. Тоді, коли територію **Вільного Міста** ділить від Східної Прусії широка Висла, то з Польщею цю територію лучать три залізничі шляхи і сім гостинців.

З Данціґу повідомляють, що в неділю там почалися наради штабу гітлерівської партії. Наради тривали **цілу віч і** над ранком почалися наново. На тих нарадах зібрані мали зорієнтуватися в загальній політичній ситуації і познайомитися з інструкціями заступника канцлера, Гесса, що буцімто перед трьома днями був вночі у великій тайні кілька годин у Данціґу. У нарадах брав участь радник берлінського міністерства закордонних справ Мілер.

СПРАВУ ДАНЦІҐУ УСУВАЮТЬ З ЛІҐИ НАЦІЙ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Англійські міродатні кола вияснюють, що справи Данціґу не будуть порушувати на найближчій сесії Ради Ліґи Націй. Комітет трьох до справ Данціґу, що складається з представників В. Британії, Франції і Швеції не зложить і тим разом свого звіту в Раді Ліґи Націй. Справа високого комісаря Ліґи Націй в Данціґу і взагалі відношення між Ліґою Націй і Данціґом залишається покищо без змін.

Сторінка без політики.

В Елізейській Палаті.

Цими днями президент французької Республики Альберт Лєбрен почав офіціяльно свою нову „семилітку". Факт його нового вибору не відмітили ніякими спеціяльними церемоніями. Тільки в год. 16-ій він прийняв ґенерала Ноле, великого канцлера почесної леґії, який зі свого боку передав президентові золотий ланцюг цього ордеру. До цього ланцюга причіплено 16 медалей, а на кожній вирізьблене прізвище одного президента республики і час його правління. На останніх двох медалях вписано: „Альберт Лебрен 1932 до 1939", а на останній „Альберт Лєбрен 1939 —". Після коротенької промови, зверненої до президента, віднесено золотий ланцюг з медалями до окремого будинку Почесної Леґії, де його ховають в огнетревалій касі.

Історія будинку.

Палата, де мешкає і урядує президент республики є осідком президента від 75 років. Цей будинок завдячує своє існування князеві Деврє, першому ґренадирові Франції, одному з найбільших скупарів, не меншому від Молієрового Гарпаґона. Він оженившися з донькою великого фінансіста, за якою дістав віно 10 міліонів фунтів, жив як останній жебрак. Коли в 1718 році він звернувся до реґента Князя Орлеанського з проханням надати йому шляхоцтво, князь відповів: „Гаразд, але диплом я принесу вам сам до дому, що буде гідний шляхтича і моєї особи". Тоді князь вражений у своїй гордости купив на окраїнах міста площу, а славний архітект Малє, вибудував на ній княжу палату. Князь Орлеанський задоволений додав до неї ще великий шмат землі, щоб побільшити парк довкола палати.

30 років пізніше маркіза Помпадур, проходжуючися туди помітила палату, купила її і пристосовила до свого смаку. Після неї мешкав там великий фінансіст Божон, що знову прикрасив її, а згодом передав її Людовикові XVI-ому напередодні революції. В 1709 році, палату купила бурбонська княжна і надала їй назву „Елізейської", що від того часу майже залишилася. Палата переходила з рук до рук і в 1800 році там влаштовували популярні балі за 75 сотиків вступу від особи, де гості танцюючи їли чоколяду і ковбаски. 1805 році там мешкав князь, Мюра, поки не став королем Неаполю. На його місце спрозадився туди його шурин Наполеон І-ий і зробив з Елізейської палати дарунок своїй жінці Жозефіні, щоб потішити її, коли з нею розвівся.

Перший президент.

10 років пізніше там умер князь Берлі, а його жінка покинула палату, щоб відступити її іншим. 30 років пізніше там осів князь Людовик-Наполеон Бонапарт, президент ефемерної республики, підготовляючи переворот на 2. грудня 1851 року. 20 років заїзджали туди ріжні князі, чужі амбасадори та ріжні достойники. Комуна була б знищила палату, якби якийсь дотепний урядовець не був поклав на її ворота фальшиві печатки революційного трибуналу, на доказ що цієї домівки рухати не вільно. Від 1872 року там уже постійно живуть президенти, зміняючися, що сім років. Її ще раз перебудовували і прикрасили в 1888 році. Від того часу нові президенти не зміняють вже там нічого. Сім літ життя, це так коротко, що не виплачується на той час витрачувати грошей, наче на власну хату. Неодин із них живучи там, залишає водночас своє давнє помешкання, щоб до нього вернутися. Кожний із них переноситься до Елізейської палати не на те, щоб відпочивати на лаврах, а щоб виконувати дуже тяжкі обовязки.

День А. Лебрена.

Теперішній президент стає в 7-ій вранці і пе нормальний сніданок: білу каву, два яйця і булочку з маслом. В 9-ій годині він приймає свого ґенерального секретаря і переглядає документи, які має підписати. При цьому він вислухує звіту всіх важніших подій від ночі до ранку і кличе директора своєї канцелярії, що подає до його відома намічений поділ годин президента. Президент має за обовязок відкривати вистави, бути приявним на ріжних офіціяльних святах, бути хресним батьком кожної 12-ої дитини у Франції і приготовляти промови на всілякі офіціяльні виступи. В годині 11-ій він приймає авдієнції визначних чужинців, чи власних звичайних громадян. Точно в 12-ій він їсть обід разом з родиною, в год. 2-ій пополудні проходжується по свому парку і читає. Деякі його попередники їздили в тому часі верхи до Бульонського лісу, або йшли на каву на великі бульвари. В год. 3-ій, нові авдієнції, засідання з міністрами і розмови з чужинцями до години 7-ої ввечір. Що вівтірка пополудні жінка президента приймає своїх гостей і дає для них концерт. Безпосередньо перед вечерою по годині 7-ій, президент дістає огляд преси з усіма політичними новинами, ґазети та журнали. Коли він не мусить іти на якийсь офіціяльний бенкет, тоді вечеряє дома. Б год. 9-ій ввечір президент на проході обговорює ще всілякі справи зі своїм особистим секретарем, а за той час його жінка, як усі француженки, робить домашні рахунки. В год. 10-ій ввечір президент іде до своєї кімнати спати. Чи справді спить, про це ніхто не знає.

Загальні обовязки.

Французи вимагають від свого президента, щоб своєю поведінкою відтворював характер Франції та її найбільші прикмети. Він мусить бути завсіди погідний, не сміє мати ні примх ні чудацтв, мусить на кожний поклик вміти сказати легку, частіше дотепну ніж поважну промову. Колиж йому вихопиться якесь необережне слово, або комічний жест, то ще того самого вечора ґазети почнуть висмівати його дотепами і карикатурами, а кабарети сатиричними сценками. Коли в 1919. році президент Дешанель випав нещасливо із свого вагону підчас подорожі вночі в піжамі і ніхто цього не запримітив, а щойно вранці знайшли його легко раненого в хаті одного будника, злобні парижани не могли дарувати йому цієї піжами, показуючи його карикатуру в кабаретах. Французький президент не сміє бути втомлений, ні позіхати ані задрімати, як звичайний смертник підчас нудної церемонії. Президент Любе мусів 24. вересня 1900 року стиснути руку 12.000 бурмістрам, що зїхались з цілої Франції, так, що обі руки йому спухли. Президент Фелікс Фор, зустрівши припадково на ловах сина канцлера Бісмарка, зацукався і сказав: „Ах, пан Бісмарк, так, так, пригадую собі, я чув багато доброго про вашого батька"... І цього йому не забули. Коли вибрали президентом Думерґа, він кілька днів після свого вибору вертаючись повозом Елізейськими Полями, почув з юрби оклики: „Нехай живе Мілеран!" Так кричали сумирні паризькі громадяни, які не мали часу довідатися, кого вибрали президентом. Французького президента рідко коли охороняє поліція так пильно, як короля, тому, що після його смерти можна завсіди без труднощів вибрати нового. Два з них Карно і Думер згинули з рук божевільних.

Колишній каменяр—льордом.

В англійській палаті льордів вибрали нового льорда (пера) графа Майо, що має за собою авантурниче життя. Він з походження — ірляндець з різким і брутальним темпераментом, що посварився зі своїм батьком ще у своїх молодечих роках і без гроша виїхав із Англії. Спочатку він виїхав до центральної Америки, до Кенії, де став каменярем, пізніше переїхав до полудневої Америки, де став плянтатором кави. Після довгих років злиденного життя, він рішив вернутися до Англії, переконаний, що він має акторський талант. Попробувавши щастя без успіху у ріжних малих театриках і кіні, він мусів вернутися до Ірляндії і осісти на землі. Одначе син не згодився на це і оженився два роки тому з якоюсь бідною дівчиною, даючи цим привід до скандальної хроніки серед льондонської аристократії. Після подружжя Майо занявся торговлею і там йому пощастило. Він заробив багато гроша, а коли вмер його батько, він дістав його майно з титулом льорда і здобув собі давне становище у своїй сфері. А що він виспеціялізувався при виробі протилетунських гармат, то уряд притягнув його до деяких своїх великих підприємств.

Чесний шотляндець.

В американському містечку Віндсор, стейті Онтаріо, один громадянин приходив дуже часто на пошту, щоб наповняти там своє вічне перо чорнилом. Цими днями він прислав до дирекції пошти лист з підписом „чесний шотляндець", висилаючи водночас переказом 10 центів, як зворот за чорнило, яким наповнив своє перо 7300 разів за останніх 20 років. Він заявляє, що урядове чорнило було препогане і більше воно не варта. Шотляндець залишився вірний традиції своєї раси, славної зі свого скупарства

Гумор.

ПРИЧИНА.

— Пане доктор! від кількох днів я не можу спати.

— То недобре. Чи можете мені сказати точно від коли це?

— Від дня, коли коморник зліцитував мені моє ліжко.

ТЕОРІЯ УМОВНОСТИ.

Синок: — Татку, чи сто золотих це багато, чи мало?

— Це залежить, мій синку, від того, чи я маю їх заробити, чи мама видати.

ЗАКОХАНИЙ.

— Панно Соню! я всю ніч думаю про вас.

— Ах, тепер вже розумію, чому завсіди такі сонні.

СЛІПА КИШКА.

— Чи це правда, пане докторе, що звичайний чоловік може зовсім добре жити без сліпої кишки?

— Правда, але лікар-оператор, не міг би добре жити, якби її не було.

МОДЕРНА НАРЕЧЕНА.

Батько: — Чи ти справді знаєш так добре свого нареченого, що йому віриш?

— Знаю його дуже добре.

— Як він зветься? де він мешкає?

— Саме тих двох дрібниць я не знаю

Уневажнили 11 українських лист

КАНДИДАТІВ ДО МІСЬКОЇ РАДИ У ЛЬВОВІ.

Головна виборча комісія для виборів до Міської Ради у Львові уневажнила 30 лист на 92 зголошених. У цьому уневажнено: **11 українських лист (обєднаних українських партій) на 20 зголошених;** одну листу „Християнсько-народового Бльоку" (О. З. Н.) у 19-ій окрузі (Клепарів, Голоско, Левандівка) на 19 зголошених; 3 листи „Католицько-народового Бльоку" (Стронніцтво Народове) на 18 зголошених; 6 лист „Демократичного Бльоку" (ППС) на 17 зголошених; 3 листи „Бунду", усі листи З. З. З. і три ріжні дикі листи.

Українські листи уневажнили в округах: І-ій, ІІ-гій, ІІІ-тій, IV-тій, VII-ій, IX-тій, X-ій, XIV-тій, XVI-тій, XVII-тій і XVIII-тій.

У V-ій окрузі були тільки дві листи: „Загально-жидівського Бльоку" і „Бунду". Тому, що уневажнили листу „Бунду" вибори в цій окрузі не відбудуться і радними стають: адвокат д-р Ангштрайх, адвокат д-р Розенкранц і Адольф Фінкельштайн.

СВЯЧЕНЕ.

СВЯЧЕНЕ В БАТОРІВЦІ КОЛО ЛЬВОВА.

Кружок Українського Католицького Союзу в Баторівці улаштував дня 13. V. свячене в домі п. І. Червінки при вул. Маршалківській 7. О. д-р Вол. Максимець поблагословив „сніди" та представив працю місцевого Кружка У. К. С. і співпрацю Кружка „Р. Ш.". Співпраця усіх баторівчан (всіх є понад 400 душ) конечна, бо Баторівка під національним оглядом дуже загрожена ріжними небажаними впливами. Конечністю є будова Народнього Католицького Дому, якого будову місцевий кружок УКС-у вже розпочав. В Катол. Домі буде мати приміщення захоронка і всі місцеві українські товариства, що істнують і ще заложаться. Є надія, що ширше громадянство поможе цьому доброму починові баторівчан. Сердечно промовляли до численно зібраних гостей п. Юл. Колтунюк, відпоручник Головної Ради Українського Католицького Союзу у Львові та м-р Микола Ценко від Т-ва „Рідна Школа" та „Відродження". Серед зібраних панував милий настрій, який оживляли дитячі деклямації, струнна орхестра Промисловоі Бурси з вул. Бартосівни 3 та стрілецькі пісні гостей. Голова місцевого кружка Українського Кат. Союзу п. Юрій Палій подякував делеґатам з міста за гарячі слова та попросив дальшої постійної помочі центральних товариств.

Приявний.

НОВИНКИ

17 ТРАВЕНЬ

СЕРЕДА
Ст. ст. 4. травня 1939.
Пелагії.
Лат. Пасхазіса.
Сонце: схід — 3.36, захід — 19.05.
Місяць: схід — 3.49, захід — 19.02

Завтра: 18. травня. Четвер.
Ст. ст. 5. травня 1939.
Вознесення Господнє. Ірини.
Лат. **Вознесення Господнє.**
Сонце: схід — 3.34, захід — 19.06
Місяць: схід — 3.49, захід — 19.02

—o—

— **Концерт українського хору Котка у Львові.** 16. травня ц. р. в найбільшій салі кінотеатру „Атлантик" в год. 8.15 веч. виступить лише з одним концертом український хор під проводом Дмитра Котка. Решту білетів на той концерт продає Народня Торговля.

— **Канонічна візитація єпископа Хомишина.** 13 ц. м. прибув до громади Полівці пов. Чортків єпископ Хомишин, перевів канонічну візитацію та відбув св. Місію, в якій взяло участь кількнадцять гр.-кат. священиків.

— **Хто виграв на льотерії.** В сьогоднішньому тягненні Клясової Льотерії впали такі більші виграи: 10.000 зл. на ч. 107416; 25.000 зл. на ч. 11763; 15.000 зол. на ч. 61769; 10.000 зол. на ч. 3586, 123978, 142216; 5.000 зол на ч. 135783; 2.500 зол. на ч. 910, 23569, 33184, 33469, 38588, 83188, 124407, 130155, 139723; 2.000 зол. на ч. 26507, 31455, 79116, 81059, 94170, 98742, 98728, 125277, 138259, 139199; 1.000 зол. на ч. 1541, 7243, 8437, 10216, 17430, 21110, 23160, 34775, 36027, 38797, 44026, 50067, 57141, 59033, 63697, 64960, 70669, 70393, 96854, 95551, 106558, 106698, 113848, 115149 123695, 128346, 129461, 148831, 149770, 155337.

— **Передвиборчі авантури у Львові.** В минулу суботу на вулиці Льва Сапіги й суміжних вулицях були криваві сутички. Авантура почалася недалеко політехніки, між ґрупою студентів, з яких деякі зривали виборчі афіші, з кольпортерами соціялістичних часописів. Від слів прийшло до бійки, при чому в рух пішли ножі. Внаслідок бійки, 14-літній кольпортер Владислав Іваницький дістав удар у плечі, а 17-літній Тадей Біб рану в шию, зі студентів Бронислава Свйонтецького ранили в груди і Бронислава Мазура в шию. Війна перенеслася відтак на вулиці: На Байках і Мончинського, де одного з утікачів попали в овочарні й дошкульно побили, при чому всадили йому на голову шкляний слій та поранили вуха й обличчя.

— **Жахливий злочин навіженої.** При вул. Замарстинівській, біля дому під числом 114 37-літня Льорка Фліссер вбила сокирою дволітню Ґінду Гальперн. Це вбивство мало бути помстою за те, що батько дівчинки буцімто насміхався над Льоркою Фліссер з того приводу, що вона лікувалася в заведенні для умово хорих у Кульпаркові. Насправді Льорка Фліссер мала манію переслідування, їй здавалося, що всі з неї насміхаються і з того приводу вона вела постійно сварки зі сусідами.

— **Порахунки за жінку.** На вулиці Хлопіцького, 21-літній Казимир Конечний схопив 52-літнього почтового експедієнта Станислава Чемериса і так вдарив його в лице, що той упав на землю. Але по хвилині Чемерис піднявся, витягнув із кишені револьвер, стрілив до напасника і ранив його у груди Поготівля відвезло Конечного до шпиталю. Чемерис сам зголосився до комісаріяту поліції, віддав револьвер і дозвіл на зброю та заявив, що стріляв у власній обороні. Він пояснив, що Конечний від довшого часу напастував його жінку і на тому тлі Чемерис мав з ним цілу низку конфліктів. Чемериса притримали в поліційних арештах.

— **Еміґраційний рух у квітні.** В минулому місяці, під опікою Еміґраційного Синдикату виеміґрувало з Польщі 1493 особи, з того 333 особи до Канади, 211 до Злучених Держав, 186 до Арґентини, 138 до Бразилії, 4 до Уруґваю, 356 до Параґваю, 120 осіб до інших заморських країв і 145 до Франції, Бельгії та Німеччини.

— **Нова міська управа в Бучачі.** Посадником Бучача став Станислав Матушевський, його заступником Іван Грабовський. Лавниками стали: д-р Леопольд Фаерштайн, д-р Маріян Козакевич і д-р Емануїл Меерентель.

— **Напад на двір.** Невідомі заподії напали ніччю на двір м-ра Давида Ґросса у Межигірі, бучацького повіту і під загрозою револьверів заграбували 200 зол. Між власником маєтку і напасниками дійшло до густої виміни стрілів, підчас якої Ґросса ранили в живіт і пахвину. На місце нападу прийшли представники влади і почали слідство.

— **Крав гроші призначені на ФОН.** Ян Б. солтис громади Заліссє Коропецьке в бучацькім повіті пустився на спекуляції при збірці на ФОН, а саме жертводавцям квітував жертвувані суми, зате до квітаря втягав на підставі т. зв. юкстів куди менші суми. Ріжницю брав собі. Проти солтиса виготовили донесення до прокуратури.

— **Самогубство директора кооперативи Союзу тютюневих плянтаторів.** В Сидорові пов. Копичинці відібрав собі життя вистрілом із револьверу Альбін Вітковський, 34-літній голова кооперативи Спілки тютюневих плянтаторів в Ягольниці. Проти нього вели останніми часами слідство за школи в кооперативі. Самовбивник залишив лист, в якому він оправдується з тих замітів та заявляє, що їх не зробив.

— **Нещасливі випадки.** В цегольні в Голобутові пов. Стрий обсунулися звали глини та засипали 3 робітників. Два були легко ранені, третій, не зважаючи на негайну поміч помер. — В Космачі згинула на полі від удару грому підчас бурі 58-літня Євдоха Лендюк.

— **Пожежі.** У Братишові пов. Товмач 4-літні діти бавилися сірниками та спричинили пожежу стодоли Осипа Цюпи. Вогонь перекинувся на 17 сусідніх будинків і знищив їх до тла. Шкоди великі. В ратунковій акції брали участь пожарні сторожі із Братишева, Нижнева й Антоньова. — В Рихові пов. Золочів вибухла пожежа у стодолі Анни Гучинської і знищила її, спричинивши на 300 зол. шкоди. Причина пожежі не устійнено. У Скнилові пов. Золочів згоріли мешкальні й господарські будинки Михайла Папроцького вартости поверх 2000 зол. Пожежа перекинулася на будинки Андрія Малащука і спалила стайню та стодолу. Причиною пожежі було мабуть те, що Папроцький залишив у стайні недокурок.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Четвер, 16. травня 1889.

ЗМІНА НА СТАНОВИЩІ ДИРЕКТОРА ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ҐІМНАЗІЇ.

Дня 14-го травня виїхав з Тернополя до Львова д-р Северин Дністрянський, щоб перебрати посаду краєвого інспектора для народніх шкіл та учительських семинарій. На двірці зібралося велике число учителів середніх і народніх шкіл, щоб попрощатися з чоловіком, який на становищі директора учительської семинарії, потім ґімназії, умів зєднати собі загальне поважання і любов підчинених. Краєва шкільна рада доручила управу тернопільської ґімназії д-рові Ант. Косибі.

СМЕРТЬ ЩЕДРИНА.

Смерть російського письменника Михайла Евґрафовича Салтикова (Щедрина), що вмер 11. травня 1889 р., „Діло" відмітило короткою біографією.

НАУКОВА ПОДОРОЖ ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ В ГАЛИЧИНІ.

почнеться з кінцем цього місяця. Шеф ген. штабу фельмаршал-поручник Бек виїздить цими днями на місце студій, члени ґен. штабу виберуться 27. травня в дорогу і приїдуть до Стрия, де подибають свого шефа. Стрий буде точкою виходу операцій, які мають вести у трьох окремих відділах. Ґенеральний штаб покінчить цю наукову подорож у перших днях липня.

— **Ювілей совітських нурців.** Бриґада ленінґрадських нурців, які саме працювали над добуванням вантажу із таємничо затопленого Челюскіна, на висоті Фінляндського заливу, святкували оригінальний, хоч як на совітські відносини буденний ювілей. Вони працювали при 500-ій катастрофі совітських кораблів.

— **Нова литовська радіостація.** Литовська рада міністрів затвердила остаточно проект і кошторис нової, великої і наскрізь модерної радіовисильні недалеко Ковна. Нова радіовисильня матиме силу 200 кв. і коштуватиме 2 міліони літів. Будову радіовисильні віддали одній із англійських фірм.

—o—

Зі судової салі.

ВІДГОМІН ГРОМАДСЬКИХ ВИБОРІВ У БЕРЕЗОВИЦІ ВЕЛИКІЙ.

Дня 12. ц. м. відбулася в окружнім суді в Тернополі перед суддею Тільпом розправа проти 14 громадян села **Березовиця Вел.** обвинувачених прокуратурою зі статтей 163, 132 і 120 кк. Обвинувачений **Мих. Рабий** (арештований тимчасово від 18. 3.) відповідав за те, що дня 11. 3. підчас громадських виборів мав словно образити команданта поліції з Березовиці Вел. Юзефа Міхалкевіча підчас виконування ним службових обовязків (ст. 132 § 1 кк); **Микола Кручовий** за те, що того самого дня вдержував силою і не допускав до виборчого льокалю польського виборця Каз. Кросьніцького (ст. 120 кк.). А всіх разом потягнули до відвідальности за те, що дня 11. 3. зробили перед виборчим льокалем збіговище і фізичною силою, ударами та навіть спробою розброєння мали змусити функціонарів поліції до занехання урядових чинностей для вдержання порядку (ст. 163 кк.).

В світлі акту обвинувачення вибори в Березовиці Вел. виглядали так:

Вже к. полудня трапився перший інцидент, а саме невдоволений з ходу голосування ... Мих. Рабий образив пшод. пол. Міхалкевіча словами... Коло год. 17.30 перед близьким закінченням виборів було перед виборчим льокалем 250—300 осіб, які почали натискати на двері, намагаючись увійти до середини. Щоб запобігти цьому, ком. Міхалкевіч казав людям уставитися в ряд, але юрба не дала ... ся. Зате в юрбі піднесалися крики: „Гурра, ... ба ляхам, мазурам" та ін. Рівночасно юрба ... снула перстенем Міхалкевіча і другого поліційного рункового Міхалю так, що не було ... шитися і зробити порядок. Агресивна юрба ... біла Міхалкевіча і Міхалю, при чому ... Кручовий хотів навіть розззброїти Міхалю ... в чому перешкодив йому впорядчик ...

Леськуф, якого Кручовий мав нібито ударити і скалічити. Дійшло до того, що Міхалкевіч і Міхаля мусіли стріляти на пострах і рівночасно візвали телефонічно поліцію з Тернополя на поміч. Щойно як приїхала поліція з Тернополя, юрба успокоїлась і розійшлася додому. Так каже акт обвинувачення, сконструований на основі зізнань функціонарів поліції і виборчих впорядчиків — „стшельців".

Обвинувачені заперечили приписувану їм вину. Зізнання свідків прокуратури були такі переборщені і суперечні, що часто не лише судя, але й прокуратор приводив їх до опамятання та перестерігав перед наслідками фальшивої присяги (всі свідки були заприсяжені). Коли акт обвинувачення твердить, що ті вибори відбувалися серед великого напруження і непорядку, то це правда. Свідки оборони стверджували, що цей безлад і напруження викликали самі впорядчики (місцеві „стшельци"). Вони то ділили виборців на дві категорії: українських і польських („ми і вони") і впускали наперед польських, навіть на залні двері, зате українських виборців відпихали брутально від дверей. В додатку вибори відбувалися з вини комісії так пиняво, що перед кінцем голосування було ще перед виб. льокалем понад 400 українських виборців, яким не дали можливости виконати свій обовязок. Польські виборці і „впорядчики", як зізнавали свідки, відпихали тих українських виборців, що старалися дістатись до виб. льокалю, щоб віддати голоси, а такі люди, як Базилі Леськуф і його син Леон Леськуф, розпочали навіть бійку. Останній покровавив Мик. Кручового і так без памяти розбивався, що помилково вдарив свого швагра постер. Міхалю. Колиж спроваджено з Тернополя відділ поліції, вона розігнала тих українських виборців, що чекали ще на віддання голосів. Ніякого нападу на поліцію і спроби розоброєння не було. Це тільки уява поліційних свідків.

Дарма, що свідки-„впорядчики" намагалися обтяжити обвинувачених своїми тенденційними зізнаннями, суд не дав їм віри і **всіх обвинувачених звільнив від вини і кари.**

Обвинувачував віцепрок. Цимбрикевич. Боронив обвинувачених д-р Дмитро Лалика.

Оскол.

ЗА МЕТРИКИ.

Перед окружним судом у Золочеві відбулася розправа проти о. Юліяна Микетина й о. Миколи Стецишина зі Золочева, яких обвинувачували у фальшуванні публічних документів у той спосіб, що вони „українізували польські прізвища в метрикальних книгах". Обох священників засудили на кару 6 місяців вязниці.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН ТА ПРОСЛАВЛЮВАННЯ БЛ. П. Е. КОНОВАЛЬЦЯ.

Перед самбірським окружним судом почався процес проти таких підсудних: 29-літнього Василя Андрієвського, 27-літнього Ярослава Біласа, 23-літнього Дмитра Ілика, 27-літнього Василя Буґана, 25-літньої Анни Максимів, 21-літнього Павла Гринаша, 20-літ. Павла Ляха, 19-л. Ірини Ковалець і 17-л. Марії Трач, всіх зі села Модрець і Колпець, дрогобицького повіту. Їх обвинувачують у приналежности до ОУН. В липні м. р. в часі, коли ОУН у звязку зі смертю бл. п. Е. Коновальця уладжувало маніфестаційно - жалібну акцію, підсудні творили клітини, що довкола них буцімто скупчувався протидержавна праця. По двох днях той процес відложили до 17. ц. м. з тієї причини, що не зявилися деякі покликані свідки.

З кіна.

КІНО „АПОЛЬО": „ШАРЛЯТАН".

Фільма з Борисом Карловим мусить бути страхітлива. Неодна з досі нам невідомих де він грає головну ролю основана на несамовитому експерименті, що випереджує мрії вчених. І в основу „Шарлятана" покладена фантастична ідея про те, чи не можна б перещеплювати людям мозки, як уже перещеплюють деякі частини тіла. Ця ідея посунена тут так далеко, що дослідник, який вірить в її можливість замінює мозки двом людям. Цей експеримент зроблений не тільки на те, щоб доказати, що така річ можлива, але і в боротьбі з противником, якого треба перетягти на свій бік і зробити з нього послушне знаряддя. Маємо тут подвійну інтригу та любовний мотив, що дозволяє на геппі-енд, щоб успокоїти нерви глядача. Лябораторія вченого нагадує в мініятурі неодну з тих, яку ми вже бачили в подібних фільмах. На жаль нема тут розмаху „Метрополіс" Теї Гарбу — одної з перших фільм на таку тему, ані прецікавої атмосфери „Др. Джекиля і Містера Гайда" Стівенсона.

З театру.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: „СУБРЕТКА" комедія на 4 дії Жака Деваля.

„Товаріщ" Деваля обіхав довкола світа сцени та екрани, як каварні обігає легкий дотеп. Автор мабуть погадав собі, що ще раз можна зробити комедію на тему преглупої ситуації, коли прибрана особа виконує обовязки прислужника у багатому домі. „Субретка" значить тут „покоївка до всього". Це французенка, яка покохала молодого американця — сина міліонера, взяла з ним шлюб у Франції і поїхала у Ню-Йорк до тестів. Синок лякався повідомити батьків про своє легкосерде подружжя і волів справу розяснити устно. І саме тоді, коли на нього ждуть як на останню дошку рятунку напередодні банкроцтва, ждуть у надії, що він ожениться з донькою міліонера — він привозить жіночку голу як церковна миша. Практична твереза французенка з любови до свого „хлопця" затаїть про свій шлюб і вступить у ролі служанки.

Можна уявити собі комічні ситуації, які виникають з такого становища жінки молодого „пана дому", коли вона мусить чистити черевики старшому льокаєві. Автор заступив у песі дотепи ломаною мовою французенки, що перекручує деякі слова досить непристойно. Як усі такі паризькі комедії і ця кожну дію кінчає так, щоб залишити глядачам поле до всяких здогадів. Сидите ввесь вечір ні разу не позіхнувши, ані не зморщивши чола, навіть тоді, коли діеві особи переживають страшні трагедії „на життя і смерть".

Песа є апотеозою прикмет французької жінки: ощадної, практичної, вірної, інтелігентної і скромної. Автор іншої національности звеличав би жінку свого народу якоюсь романтичною поемою чи геройською трагедією; парижанин пише фарсу, де геройка вміє кохання та саможертву поєднати з найчистішим інтересом.

Публика відразу пізнала з афіші „свого" автора і виповнила театр. Усі артисти почувалися „у формі": дві головні ролі молодої пари вивели Венґжин і Карасінська зі свободою та гумором.

м. р.

Спорт.

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

САМБІР. КАДІМА — ДНІСТЕР 4:1 (0:0).

Самбір програв на власному грищі з Кадімою, яка виявляє помітну поправу форми. В Дністрі добре грали Богоніс, Ванівський, Маланій і Шпиталь, одначе воім змагунам стало тільки сил на першу половину. Ворота для Дністра здобув Ванівський.

Суддював п. Кручковський зі Стрия.

ТАБЕЛЯ А-КЛЯСИ ПІДКАРПАТСЬКОЇ ПІДОКРУГИ:

1. Кадіма	11	16:6	41:10
2. Стшелец	11	16:6	30:18
3. Скала	**11**	**16:6**	**20:17**
4. Тур (Дрог.)	11	15:7	23:16
5. Бялі	12	12:12	25:23
6. Стриянка	12	9:15	20:30
Дністер	**11**	**8:14**	**15:30**
8. Тур (Бор.)	12	7:17	17:26
9. Ветар	11	3:14	11:21

ЛЬВІВСЬКА Б-КЛЯСА.

ЛЬВІВ. **ЗОЖА (Винники) — Степ 3:2 (2:1).**

Ворота для Степу стріляв Лейбюк і Петрівський. Суддя п. Л. Бик.

Ц-КЛЯСА.

ЛУГ — САМСОН 3:5 (1:2).

Ці мистецькі змагання відбулися на площі Білого Орла на Клепарові. Коли взяти під увагу брутальну гру противника (майже всі луговики вийшли зі змагань поробивані) та не все обєктивні рішення судді, ясно, що в таких умовинах було дуже важко грати, не лиш виграти. Найкращі з луговиків: воротар Кравченко та Лукаш. Ворота для Лугу здобули: Орлик, Юрченко та Шрам II. (з карного).

СТЕПАНЯК ДЕСЯТИЙ У ВАРШАВІ.

В неділю відбувся у Варшаві, в Парку Падеревського наколесницький біг на 105 км. під назвою „переґони асів". Переміг у цих змаганнях Ігначак (Оркан) у часі 3:14:8. Степаняк (Україна)) прийшов десятий, що при сильній конкуренції можна вважати успіхом українського змагуна.

ЗМАГАННЯ ЗА ЧАШУ СТАН. О. З. П. Н-у.

У станиславівській окрузі відбулися змагання за чашу округи, з участю дружин усіх клас. У півфінальних стрічах отрімулися такі дружини: Ревера — Проłом 2:1 (0:0), ТЕСП — ЗОРЯ 3:0 (0:0), Покуття — Бескид (Косів) 1:0 (1:0).

ХТО З КИМ ГРАЄ В ЧЕТВЕР?

УКРАЇНА — РКС.

Відплатні мистецькі змагання обох дружин відбудуться в год. 1-ій пополудні на грищі РКС-у на Богданівці.

СЯН — ЧОРНІ.

Мистецькі змагання обох дружин відбудуться в Перемишлі на площі Сяну. Сян повинен заграти так з Чорними, як грав із Погонею.

Крім того в О. Л. грають Гасмонея — Лехія, в Перемишлі: Польонія — ВКС, в Ряшеві: Ресовія — Погонь (Стрий).

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

PRZEGLĄD PRAWOSŁAWNY. Organ Prawosławnego Instytutu Naukowo-Wydawniczego w Grodnie. Rok I. Nr. 5. Maj 1939. Grodno.

WIELKA POLSKA. Warszawa, marzec 1939. Nr. 3. Rok I. Str. 105—144.

DROGA PRACY. Miesięcznik. Krzemieniec. Luty 1939. Nr. 2. Rok III. Str. 25—44.

PRZEGLĄD PRAWOSŁAWNY. Miesięcznik. Grodno Marzec 1939. Nr. 3. Rok I. — Kwiecień 1939. Nr. 4.

RUCH SŁOWIAŃSKI. Miesięcznik poświęcony życiu i kulturze Słowian. Lwów 1939. Nr. 3—4. R. IV.

PRZEGLĄD POLSKO-WĘGIERSKI. Organ Towarzystwa polsko-węgierskiego im. Stefana Batorego. Warszawa, marzec 1939. Nr. 1 (10). Rok IV.

DROGA PRACY. Miesięcznik. Rok III. Nr. 3. Marzec 1939. Krzemieniec.

VÖLKERBUND. Revue de politique internationale. Geneve. 15. Fevrier. 1. Mars 1939. Nr. 10—11. VIII. Annee. 23. Mars 1939. Nr. 12. — 1. Avril 1939. Nr. 13.

ТЕАТРИ.

Великий театр.

Вівторок 16. 5. год. 20. „Наше Місто".
Середа 17. 5. год. 20. „Суоретка".
Четвер 18. 5. год. 16. „Оборона Ковальчука". — Год. 20. „Суоретка".
П'ятниця 19. 5. год. 20. „Суоретка".
Субота 20. 5. год. 20. „Суоретка".

Театр Різнородностей.

Від вівтірка 16. 5. до суботи 20. 5. театр нечинний.

Український хор Дмитра Котка. 16. V. Львів. Саля кінотеатру „Атлянтік". Початок в год. 8.15 веч. Білети вже можна набути в „Народній Торговлі", Ринок 36.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

ВЕЛДІЖ:
16. V. Ковашевич-Сагайдачний.
17. V. Хам.
18. V. Запорожець за Дунаєм.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

БОРИСЛАВ:
16. V. Дай серцю волю.
17. V. Пісня Бескиду.

МРАЗНИЦЯ:
18. V. Мати Наймичка.
19. V. Гетьман Полуботок.

СХІДНИЦЯ:
20. V. Дай серцю волю.
21. V. Невольник.
22. V. Мати Наймичка.
23. V. Пісня Бескиду.

Український Театр ім. І. Котляревського.

РАДЕХІВ:
16. V. На полі крови.
17. V. Циганське кохання.
18. V. Зоря над Почаєвом.

З Радехова театр загостить до Камінки Струм., звідти до Золочева.

КІНА.

АМПІР: „Мудрагелька" (Міріям Гопкінс).
АПОЛЬО: „Шарлятан" (Борис Карлов).
АТЛЯНТИК: „Невидна суперниця".
БАЯКА: „Наступ на світанку", „Пан в Відня".
БАЛТИК: „Алярм на морі", „Золоті жіночки".
ВАНДА: „Павел і Гавел" та „Дівчина шукає любови".
ҐРАЖИНА: „Долина ґіґантів".
ЕВРОПА: „Панна Ева".
КАСІНО: „Коханий" в гол. ролі Чарльс Боєр і Ірина Дан.
КОПЕРНИК: „Панни на відданні" (Діна Дарбін) і кольорова гротеска.
МАРУСЕНЬКА: „Веселий тура", „Життєві переживання прокуратора".
МЕТРО: „Правда перемагає", „Кохана дівчина".
МІРАЖ: „Люди за мрякою".
МУЗА: „Маленький князь".
ПАЛЯС: „Волоцюги" (Шепко й Тоньо).
ПАКС: „Лише ти" (Слєзак Петрович).
ПАТРІЯ: „8 панів із Оксфорду" („Моя маленька").
РАЙ: „Границя".
РІЯЛЬТО: „Інституткa" (Діна Дарбін).
РОКСІ: „Орієнт-Експрес" і додатки.
СВІТ: „Жінки над пропастю" і „Малий моряк".
СВЯТОВИД: „Рік 1914", „Веселка" Діснея.
СТИЛЕВЕ: „Чи Люшка то дівчина" і ревія.
ТОН: „Чорний опир", „Весела звірка".
УТІХА: „Щаслива 13-ка" та ревія.
ХИМЕРА: „Стенотипістка".

ФОТОПЛЯСТІКОН
(пл. Марійська ч. 5)
„Битва над Ізонцо".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

ВІВТОРОК, 16. ТРАВНЯ 1939.

7.00 Раніший денник, 7.15 Муз. з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Оркестра, 8.50 Ран. вістки, 11.00 Для шкіл: Відвідуємо молочарню, репортаж для старших дітей, 11.15 Раймонд Берд грає на саксофоні, пл., 11.30 Для новобранців, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Перша людська оселя у Ворохті (у господарстві Мочернюків), Народні пісні, сопр., форт., 14.30 Сімдесятьпять літ українського театру, виг. Т. Чорній, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 „Страшні пригоди Тофі", опов. для молоді, 15.15 Техн. скринька, 15.30 Оркестра, 16.00 Пополудн. денник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Фін.-госп. актуалії, 16.30 Спів. речиталь Сергія Бенонія, бас, 16.50 Наші справи, гутірка, 17.00 Відгомони сили та слави, 17.05 Форт. твори, 17.25 Голяндія, кольоніяльна держава, 17.35 З піснею по краю, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Програмова резерва, 18.15 Музика з пл., 18.30 Для робітників, 19.00 Присяга польської олімп. кадри, 19.20 Розр. концерт, орх., віол., сопр., форт., 20.0 Для села: Що не таке економ. округи, кооп. хвилина, 20.15 Розр. концерт, 20.35 Веч. денник, метеорольогічні вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 „Сверщок за запічком" оп. Ґольдмарка; у перерві коло год. 21.35 Оповідання про вірне кохання, новеля Діккенса, 22.55 Інформ. авд., 22.58 Ширяковий комунікат, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

СЕРЕДА, 17. ТРАВНЯ 1939.

7.00 Раніший денник, 7.15 Муз. з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Для наймолодших, 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: „На маневрах", для молодших дітей, 11.25 Музика з пл., 11.30 Для новобранців, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Симф. музика з пл., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Для дітей: Наш концерт: „Танок цвітів" опера, 15.30 Орх., 16.00 Пополудн. денник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Дім і школа, 16.35 Марійські пісні, 17.00 Військ. відчит, 17.15 Віол., форт., 17.40 Музика з пл., 17.50 Приготування гроп. оборони держави, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Жарти та пісні Івана з Чарноліса, 18.30 Гутірка про мову, 18.40 Вуйко купує авто, говорена повість, 19.00 Розр. концерт, 20.00 Для села: Хліб. преса, Хліб. інформації, 20.15 Розр. концерт, 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Сусп. відповідальність письменника, 22.00 Спорт. вістки, 22.05 Танк. музика, орх., акордеон, 22.35 Патос минувшини (про могили), 22.55 Програмова резерва, 22.58 Ширяковий комунікат, 23.00 Ост. вістки 23.05 Закінчення програми.

ЧЕТВЕР, 18. ТРАВНЯ 1939.

7.20 Орх., 8.00 Раніший денник, 8.15 Військ. орх., коло год. 10.30 після богослуження музика з пл., 11.00 Концерт бажань, 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. поранок, 13.00 Нарис: „Ст. Бжозовський або інтелектуальна совість", 13.15 Музика, орх., **Люба Німцівна спів**, 14.45 Гутірка техніка з молоддю, 15.00 Для села: Добрі та погані звички, Від чого почати працю у сільських громадах, 16.30 „Палестріна", хор, пар. капеля, 16.55 Театр Уяви: „Добрий сусід" гумореска, 17.20 Орх., сопран, барит., скрипка, форт., 19.45 Біжучі вістки з міста та провінції, 19.50 Скрипковий речиталь Г. Очерета в супр. форт., 20.10 Пластичний огляд, 20.25 Збірні спорт. вістки, веч. денник, метеорольог. вістки, програма на завтра, 21.00 „Казка про 6 синів годинникаря" Весела Сирена, 21.40 Танк. музика, реферати, 22.58 Ширяковий комунікат, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

ВІВТОРОК, 16. ТРАВНЯ 1939.

ВЕРЛІН 20.15 Танк. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 20.30 Хор, БУДАПЕШТ 17.40 Орх., 19.25 Форт., 20.20 Концерт, 22.00 Танк. музика, ВІДЕНЬ 16.00 Скандинавська музика, 17.10 Розр. муз., **19.25 Українські вістки**, 19.30 „Фальстаф" оп. Верді, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Квартет, 19.15 Настроєва муз. авд., 20.30 Індіянська фантазія Бусоніа на форт. і орх., КОПЕНГАГЕН 20.00 Данська нар. музика, інстр., спів, 22.30 Скр., МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 „Меса да Реквієм" Верді, ПАРІ ПТТ 18.05 Пісні, 18.30 Орх., РАДІО ПАРІ 18.15 Сонати, 22.15 Камер. музика, РИМ 22.30 Віол., СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.30 Популярна музика, 20.00 Смичк. квартет, 20.55 Рос. романси, 21.45 Легка і танк. музика.

СЕРЕДА, 17. ТРАВНЯ 1939.

ВЕРЛІН 20.15 Весела фантазія з лицарської доби, 21.00 Орх., сол., БІЛГОРОД 20.00 Опера, БУДАПЕШТ 19.30 Опера, ВІДЕНЬ 18.20 Пісні Вольфа та Пфіцнера, **19.50 Українські вістки**, 20.30 Розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 19.15 Травневі пісні, 20.10 „Соловейко" оп. Ірмлера, 22.30 Камер. концерт, ДРОЙТВІЧ 20.15 Муз. фестіваль, фер. Тосканіні, ЛІЛЬ 20.30 „Гарна Олена" оп. Офенбаха, МІЛЯНО 19.25, 20.35 Розр. музика, 21.15 Іт.-нім. концерт, ПРАГА 19.20 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Пісні, 19.30 Форт., 20.30, 22.00 Концерт, РИМ 19.25 Розр. музика, 21.00 Ораторія Баха, СОФІЯ 18.30 Популярна музика, 19.25 „Трістан і Ізольда" оп. Вагнера.

ЧЕТВЕР, 18. ТРАВНЯ 1939.

БЕРЛІН 18.30 Скрипка, БІЛГОРОД 19.50 Гумор, БУДАПЕШТ 19.40 Орх., 22.00 Форт. твори Ліста, ВІДЕНЬ 15.00 Смичк. квартет ґ-моль Ґріґа, 16.00 Орх., вок. квартет, 18.30 „Розбитий дзбанок" ком. Кляйста, **19.55 Українські вістки**, 20.15 Орх., сол., 22.50 Легка і танк. муз., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 17.00 Розр. муз., 20.30 Орх., скрипка, 22.30 Форт., КЕНІГСБЕРГ 20.15 „Пімста лилика" оп. І. Штравса, МІЛЯНО 17.00 Орх., 21.00 „Ораторія" Баха, МІНХЕН 20.15 „Гаспароне" оп. Мілекера, МОНТЕ ЧЕНЕРІ 21.00 „Манон" оп. Маснета, ПРАГА 18.30 Розр. музика, 19.20 Давні танки, РАДІО РОМАНІЯ 21.15 Спів. речиталь Павла Прокопієві, РИМ 17.15 Розр. програма, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.30 Скрипка, 20.00 Орх., 20.55 Камер. муз., СТОКГОЛЬМ 20.35 „Біттер-Світ" оп. Коварда.

Радіокутик.

ЗАКОРДОННІ ТУРИСТИ У ДАНІЇ ТА РАДІО.

Данське радіо не бере ніяких абонаментових оплат від чужинців, які приїдять до Данії накурацію чи туристику, та послуговуються переносними радіоприймачами, як теж від приймачів, що заінстальовані в автах чи яхтах.

РАДІОФОНІЯ У СПОЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

У Сполучених Державах було на день 1-го січня ц. р. 722 висильних радіостацій, які працюють з дозволу Федераційної Комунікаційної Комісії. Одночасно комісія дала дозвіл на будову 42 нових стацій. До квітня ц. р. комісія дала ліценцію 5-ти новим стаціям та дозвіл на будову дальших двох стацій. Таким чином Сполучені Держави мають тепер усього 766 радіофонічних стацій, з них 727 веде постійну програмову працю, а останні щойно будують.

НІМЕЦЬКІ ПРОПАҐАНДОВІ ФІЛЬМИ.

Німецька радіофонічна палата зорганізувала у половині квітня ц. р. спеціяльну виставу 6-ох фільм, в Уфа-Палас у Берліні, що пропаґують радіо. Кожна з них фільм присвячена якійсь спеціяльній проблемі, — напр. боротьбі з заколотом, популяризації радіотехніки, раді як дорадник рільника і т. д. Ці фільми висвітлюватимуть у кінах як надпрограмові.

РОЗПОДІЛ РАДІОПРИЙМАЧІВ У НІМЕЧЧИНІ.

Напередодні іменин канцлера Німеччини, комітет „радіового дару д-ра Ґебельса" розділив між бідних німецьких громадян, 10.000 радіових приймачів. Слід згадати, що до кінця квітня 1938 р. провід партійних радіофонічних бюр, розділив безплатно 50.000 радіових приймачів. У тому числі 6854 приймачів роздано у Судетах.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 14. травня 1939

1 кг. масла десер. бльок без опак.	2.85
1 кг. масла бочк. з опак.	2.90
1 л. молока	зол. 0.17—0.18
1 кг. яєць	зол. 0.95

Тенденція на масло знижкова; на молоко та яйця вдержана.

Подяка.

Прибиті важким смутком по втраті найдорожчого Мужа та Батька бл. п. **Антона Борси**, якого в 72-ім році його трудящого життя подобалось Всевишньому відкликати з того світа 8. травня ц. р. не маємо змоги особисто подякувати всім тим, що в тяжкій недузі Покійного спішились зі словами потіхи, а по його смерти прийшли віддати Йому останню прислугу, і нас піддержати на дусі в нашому великому горю.

Тому цією дорогою складаємо щиру подяку в першу чергу Всечеснішому Духовенству, що відпровадило Покійного на вічний супочинок. Перш усього щиро дякуємо Впр. Протоігум. о. Віталієві Градюкові ЧСВВ. зі Львова, що зволив особисто потрудитися і взяти участь в похороні. Не менш щиро дякуємо Всеч. о. Т. Чубатому, пароховї Чорткова, за відправу парастаса та похорону, а теж за матеріяльну поміч. Всеч. о. С. Оробцеві, пароховї Росохача, за прощальне слово над домовиною Покійного в дома, та теплі для нас слова потіхи. Всеч. о. ігумен. Олінському ЧСВВ. з Улашковець, пароховї Угриня о. Василькові та о. катехитам К. Гаврилові і П. Тауцькому, що своєю участю звеличали похоронний обряд.

Щиро дякуємо також численно зібраним членам хору „Бояна" та церковному хорові за їхні гарні співи в часі похоронного походу; Вп. П. інж. В. Трачукові за надгробну бесіду від Т-ва „Боян" та за його услужність прибитій горем родині.

Наприкінці щиро дякуємо всім присутнім, що причинилися до поваги такої сумної для нас події.

1020 **Жінка, діти, внуки.**

ОПОВІСТКА.

Управа „Карпатії", Товариства взаїмних обезпечень на життя у Львові повідомляє, що

XXI. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться у вівторок дня 30. травня 1939 о год. 17-ій у власній домівці Т-ва у Львові, Ринок ч. 38, II. п. з таким порядком нарад: 1) Відкриття Загальних Зборів і вибір предсідника; 2) Звіт Управи з діяльности й замкнень рахунків за рік 1938; 3) Звіт Контрольного Виділу Надзірної Ради; 4) Розгляд і затвердження звітів та рахункових замкнень Т-ва за рік 1938 і признання владі Товариства абсолюторії за виконані нею обов'язки; 5) Внесок Надзірної Ради що до приділу білянсової надвишки за 1938 рік; 6) Вибори: а) 4 членів Надзірної Ради на 3 роки (§ 34. стат.), б) 3 заступників членів Надзірної Ради на 1 рік (§ 34. стат.); 7) Устійнення висоти винагороди для членів Надзірної Ради (§ 32. стат.); 8) Інтерпеляції.

Заупокійна Служба Божа за душу бл. п. о. Олександра Стефановича в шості роковини смерти відправиться в церкві Преображення св. Спаса у Львові **в середу 17. травня ц. р. в год. 8. зрання.** Панахида по Покійнім відправиться в тій самій церкві **в четвер 18. травня ц. р.** в год. 12.30. 1021

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.